Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2016. gada 28. jūnijā
(OR. en)

10715/16

LIMITE

CFSP/PESC 543
CSDP/PSDC 395

PUBLIC

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Globāla Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģija

Pielikumā ir pievienota Globāla Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģija, tostarp Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšvārds un globālās stratēģijas kopsavilkums.

PIELIKUMS

FEDERIKAS MOGERĪNI (*FEDERICA MOGHERINI*) PRIEKŠVĀRDS

Savienības Augstā pārstāve ārlietās un drošības politikas jautājumos

Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietniece

Tiek apšaubīts mūsu Savienības mērķis un pat tās pastāvēšanas jēga. Tomēr mūsu pilsoņiem un pasaulei kā vēl nekad ir vajadzīga spēcīga Eiropas Savienība. Mūsu plašais reģions ir kļuvis nestabilāks un nedrošāks. Mūsu pilsoņu dzīvi tieši ietekmē gan iekšējas krīzes, gan krīzes ārpus mūsu robežām. Sarežģītā laikmetā spēcīga ir tāda Savienība, kas domā stratēģiski un ir vienota kopīgā redzējumā un kopīgā rīcībā. Šie vārdi ir vēl jo patiesāki pēc Lielbritānijas referenduma. Mums tiešām būs jāpārdomā veids, kā darbojas mūsu Savienība, taču mēs ļoti labi zinām, uz ko tiekties. Mēs zinām, kādi ir mūsu principi, mūsu intereses un mūsu prioritātes. Šis nav īstais brīdis nenoteiktībai – mūsu Savienībai ir vajadzīga stratēģija. Mums ir vajadzīgs vienots redzējums un kopīga rīcība.

Nevienai no mūsu valstīm nav ne vajadzīgā spēka, ne resursu, lai vienpusēji vērstos pret šiem draudiem un izmantotu mūsu laikmeta dotās iespējas. Turpretī potenciāls, kāds mums ir kā Savienībai ar gandrīz pusmiljardu iedzīvotāju, ir nepārspējams. Mūsu diplomātiskais tīkls ir izvērsts dziļumā un plašumā visās pasaules malās. No ekonomikas viedokļa mēs esam pasaules G3 grupā. Mēs esam pirmais tirdzniecības partneris un pirmais ārvalstu investors gandrīz katrai pasaules valstij. Attīstības sadarbībā mēs kopīgi ieguldām vairāk nekā visa pārējā pasaule kopā. Tomēr ir arī skaidrs, ka mēs pagaidām vēl pilnībā neizmantojam šo potenciālu. Liels vairākums mūsu pilsoņu saprot, ka mums jāuzņemas kolektīva atbildība par savu lomu pasaulē. Un, lai kuru valsti es arī neapmeklētu, mūsu partneri no Eiropas Savienības sagaida, ka tā uzņemsies nozīmīgu lomu, tostarp kā globālas drošības garantētāja. Tikai vienoti kopīgā rīcībā mēs spēsim apmierināt mūsu pilsoņu vajadzības un panākt, ka mūsu partnerības darbojas. Tieši tāds ir globālās Eiropas ārpolitikas un drošības politikas stratēģijas mērķis.

Vārds "globāls" nav domāts vienīgi ģeogrāfiskā nozīmē, tas aptver daudzas un dažādas rīcībpolitikas un instrumentus, ko veicina ar šo stratēģiju. Galvenā uzmanība tajā ir vērsta gan uz militārām spējām un terorisma apkarošanu, gan uz nodarbinātības iespējām, iekļaujošām sabiedrībām un cilvēktiesībām. Ar to veicina miera veidošanu un valstu un sabiedrību izturētspēju – gan Eiropā, gan tās apkaimē. Eiropas Savienība vienmēr ir lepojusies ar savu "maigo varu" – un tā turpinās šādu pieeju, jo neviens to nespēj labāk par mums. Tomēr priekšstats, ka Eiropa ir tikai un vienīgi "civila vara", vairs neatspoguļo mainīgo realitāti. Piemēram, Eiropas Savienība šobrīd ir izvērsusi septiņpadsmit militāras un civilas operācijas, kuru ietvaros tūkstošiem vīriešu un sieviešu zem Eiropas karoga kalpo mieram un drošībai – gan mūsu pašu, gan mūsu partneru drošībai. Eiropas "maigā" un "stingrā" vara iet roku rokā.

Stratēģijas mērķis ir panākt stratēģisku autonomiju Eiropas Savienībai. Tas ir svarīgi, lai veicinātu mūsu pilsoņu kopīgās intereses, kā arī mūsu principus un vērtības. Taču mēs zinām, ka šīs nav prioritātes, kuras var sekmīgi īstenot vienpusēji. Vislabāk tās var īstenot starptautiskā sistēmā, kura balstīta uz noteikumiem un daudzpusību. Šis nav īstais brīdis uzvesties kā pasaules policistiem un vientuļajiem cīnītājiem. Mūsu ārpolitikai un drošības politikai ir jāiztur globāli spiedieni un vietēja dinamika, tai jāmērojas spēkiem ar lielvarām, kā arī jātiek galā ar identitātēm, kas kļūst aizvien sadrumstalotākas. Mūsu Savienība strādās pie tā, lai stiprinātu mūsu partnerus. Mēs turpināsim padziļināt transatlantiskās saites un mūsu partnerību ar NATO, vienlaikus veidojot saiknes ar jauniem dalībniekiem un izpētot jaunus formātus. Mēs ieguldīsim reģionālās sistēmās un sadarbībā reģionos un starp tiem. Mēs veicināsim reformētu globālo pārvaldību – tādu, kura spēj stāties pretī 21. gadsimta izaicinājumiem. Mūsu iesaiste būs praktiska un principiāla, globālo atbildību dalot ar mūsu partneriem un palīdzot nostiprināt viņu stiprās puses. Mēs esam guvuši mācību – kaimiņa un partnera vājība ir tevis paša vājība. Tāpēc mēs investēsim visām pusēm izdevīgos risinājumos un atmetīsim ilūziju, ka starptautiskā politika var būt "spēle ar nulles rezultātu".

No visa minētā ieguvēja būs ikviena mūsu Savienības dalībvalsts un ikviens tās iedzīvotājs. Visus šos mērķus iespējams sasniegt vienīgi patiesi vienotā un apņēmības pilnā Eiropā. Visu mūsu kultūru apvienošana, lai sasniegtu mūsu kopīgos mērķus un kalpotu mūsu kopīgajām interesēm, ir nemitīgs darbs, taču tas ir arī mūsu lielākais spēks – stiprus mūs dara tieši daudzveidība.

Jā, mūsu intereses patiesi ir kopīgas Eiropas intereses, un tās īstenot var vienīgi ar kopīgiem līdzekļiem. Tāpēc mums ir kolektīva atbildība panākt to, lai mūsu Savienība kļūtu par stiprāku Savienību. Eiropas iedzīvotājiem ir vajadzīga mērķu saskaņotība starp mūsu dalībvalstīm, kā arī darbību saskaņotība visās mūsu rīcībpolitikās. Nestabilā pasaulē ir vajadzīga pārliecināta un atbildīga Eiropas Savienība, un tai vajadzīga uz ārpusi un uz nākotni vērsta Eiropas ārpolitika un drošības politika. Šī globālā stratēģija mūs virzīs ikdienas darbā ceļā uz tādu Savienību, kura patiesi rūpējas par savu pilsoņu vajadzībām un piepilda to cerības un gaidas; tādu Savienību, kuras pamatā ir 70 miera gadu sasniegums; tādu Savienību, kurai ir spēks veicināt mieru un drošību mūsu reģionā un visā pasaulē.

KOPSAVILKUMS

Mums ir vajadzīga stiprāka Eiropa. To ir pelnījuši mūsu pilsoņi, un to sagaida pārējā pasaule.

Mēs dzīvojam eksistenciālas krīzes laikmetā – gan pašā Eiropas Savienībā, gan aiz tās robežām. Mūsu Savienība ir apdraudēta. Mūsu Eiropas projekts, kurš ir nesis vēl nepieredzētu mieru, labklājību un demokrātiju, tiek apšaubīts. Uz austrumiem ir pārkāpta Eiropas drošības kārtība, tikmēr Ziemeļāfriku un Tuvos Austrumus – kā arī Eiropu pašu – nomāc terorisms un vardarbība. Ekonomikas izaugsme dažās Āfrikas daļās vēl netiek līdzi demogrāfijai, Āzijā pieaug spriedze drošības jomā, bet papildu satricinājumus rada klimata pārmaiņas. Tomēr šis ir arī izcilu iespēju laiks. Globāla izaugsme, mobilitāte un tehnoloģiju progress līdztekus aizvien dziļākām partnerattiecībām dod mums iespēju uzplaukt un arvien vairāk cilvēkiem ļauj izbēgt no nabadzības un vadīt ilgāku, brīvāku mūžu. Mēs šajā sarežģītajā, ciešāk savienotajā, apstrīdētajā un sarežģītajā pasaulē orientēsimies, vadoties pēc savām kopīgajām interesēm, principiem un prioritātēm. Balstoties Līgumos nostiprinātajās vērtībās un par pamatu ņemot mūsu daudzās spēcīgās puses un vēsturiskos sasniegumus, mēs būsim vienoti veidojot stiprāku Savienību, kas pasaulē ir kolektīvs virzītājspēks.

1. <u>Mūsu kopīgās intereses un principi</u>

Eiropas Savienība veicinās ***mieru*** un garantēs savu pilsoņu un teritorijas ***drošību***. Iekšējā un ārējā drošība ir savijušās kā vēl nekad – mūsu drošību mājās nosaka miers aiz mūsu robežām.

ES sekmēs savu iedzīvotāju ***labklājību***. Labklājībā ir jādalās, un, lai to nodrošinātu, ir jāsasniedz ilgtspējīgas attīstības mērķi visā pasaulē – tostarp Eiropā. Plaukstošas Eiropas ķīla ir arī atvērta un starptautiska ekonomiskā sistēma un ilgtspējīga piekļuve globālajiem kopresursiem.

ES sekmēs savu demokrātiju ***noturību***. Konsekventa savu vērtību ievērošana noteiks mūsu ārējo uzticamību un ietekmi.

ES veicinās ***uz noteikumiem balstītu pasaules kārtību***. Mēs esam ieinteresēti veicināt saskaņotus noteikumus, lai nodrošinātu globālus sabiedriskos labumus un dotu savu artavu mierpilnas un ilgtspējīgas pasaules veidošanā. ES veicinās uz noteikumiem balstītu pasaules kārtību, kuras galvenais princips būs daudzpusīgums un kuras kodols būs Apvienoto Nāciju Organizācija.

Mēs vadīsimies pēc skaidriem principiem. Tie izriet tikpat daudz no pašreizējās stratēģiskās vides reālistiska izvērtējuma, cik no ideālistiskiem centieniem padarīt pasauli labāku. Turpmākajos gados mūsu ārējo darbību noteiks principiāls pragmatisms.

Sarežģītākā pasaulē mums ir jābūt ***vienotiem***. Tikai patiesa savienība ar tās kopējo masu dod iespēju panākt drošību, labklājību un demokrātiju saviem pilsoņiem un pasauli pavērst labāku.

Pasaulē, kas ir arvien ciešāk savstarpēji saistīta, ES ***sadarbosies*** ar citiem. Eiropas Savienība nevar aizvērt visas durvis, lai atvairītu ārējus apdraudējumus. Nolūkā veicināt savu pilsoņu drošību un labklājību un pasargāt mūsu demokrātijas, savstarpējo atkarību ar visām tai raksturīgajām iespējām, problēmjautājumiem un bažām, mēs risināsim, sadarbojoties ar pārējo pasauli.

Arvien vairāk apstrīdētajā pasaulē ES rīcības pamatā būs spēcīga ***atbildības*** sajūta. Mēs sadarbosimies atbildīgi visā Eiropā un apkārtējos reģionos austrumu un dienvidu virzienā. Mēs rīkosimies globāli, lai novērstu konfliktu un nabadzības pamatcēloņus un lai veicinātu cilvēktiesības.

ES būs atbildīga līdzdalībniece globālā mērogā, taču atbildība ir jāuzņemas kopīgi. Atbildība ir nesaraujami saistīta ar mūsu ārējo ***partnerattiecību*** pārveidi. Cenšoties sasniegt mūsu mērķus, mēs veidosim sakarus ar valstīm, reģionālām struktūrām un starptautiskām organizācijām. Mēs sadarbosimies ar galvenajiem partneriem, līdzīgi noskaņotām valstīm un reģionālām grupām. Mēs padziļināsim partnerattiecības ar pilsonisko sabiedrību un privāto sektoru – tie ir būtiski rīcībspēki tīklotā pasaulē.

2. Ārējās darbības prioritātes

Lai, ievērojot skaidrus principus, sekmētu mūsu kopīgās intereses, ES tieksies īstenot piecas prioritātes.

Mūsu Savienības drošība ES globālā stratēģijas sākums ir iekšpolitisks. Mūsu Savienība ir devusi iespēju saviem pilsoņiem dzīvot vēl nepieredzētā drošībā, demokrātijā un labklājībā. Tomēr šobrīd mūsu iedzīvotājus un teritoriju apdraud terorisms, hibrīddraudi, ekonomikas svārstīgums, klimata pārmaiņas un enerģētiskās drošības trūkums. Eiropas spējai veicināt mieru un drošību kontinentā un ārpus tā ir svarīgs atbilstošs vēriens un stratēģiskā autonomija. Tāpēc mēs stiprināsim savus centienus aizsardzības, kiberaizsardzības, terorisma apkarošanas, enerģētikas un stratēģisko komunikāciju jomā. Dalībvalstīm savas Līgumos nostiprinātās apņemšanās sniegt savstarpēju palīdzību un izrādīt solidaritāti ir jāpārvērš rīcībā. ES palielinās ieguldījumu Eiropas kolektīvajā aizsardzībā, cieši sadarbojoties ar saviem partneriem – vispirms jau ar NATO.

Valsts un sabiedrības noturība mūsu austrumu un dienvidu kaimiņreģionos Mūsu pilsoņu interesēs ir ieguldīt valstu un sabiedrību noturībā austrumu kaimiņreģionā, kas stiepjas līdz Vidusāzijai, un dienvidu kaimiņreģionā līdz pat Centrālajai Āfrikai. Saskaņā ar pašreizējo ES paplašināšanās politiku, lai uzlabotu noturību Rietumbalkānu valstīs un Turcijā, vitāli svarīgs ir ticams pievienošanās process, kas balstās stingros un taisnīgos nosacījumos. Saskaņā ar Eiropas kaimiņattiecību politiku (EKP) daudzi vēlas veidot ciešākas attiecības ar Savienību – mūsu nemainīgais pievilcīgums var būt dzinulis transformācijai šajās valstīs. Taču noturība ir prioritāte arī citās valstīs, kā EKP ietvaros, tā arī ārpus tā. ES atbalstīs dažādus ceļus virzībā uz noturību, īpaši pievēršoties gadījumiem, kur valdības, ekonomikas, sabiedrības un klimata/enerģijas ziņā trauslums ir visakūtākais, kā arī izstrādās efektīvāku migrācijas politiku Eiropai un tās partneriem.

Integrēta pieeja konfliktiem Izceļoties vardarbīgiem konfliktiem, tiek apdraudētas mūsu kopīgās vitālās intereses. ES praktiski un principiāli iesaistīsies miera veidošanā un sekmēs cilvēku drošību, izmantojot integrētu pieeju. Ārkārtīgi svarīga ir visaptverošas pieejas īstenošana konfliktos un krīzēs, saskaņoti pielietojot visas ES rīcībā esošās politikas jomas. Tomēr "visaptverošās pieejas" nozīme un piemērošanas lauks tiks paplašināti. ES rīkosies visos konfliktu cikla posmos, ātri rīkojoties novēršanas jomā, atbildīgi un izlēmīgi reaģējot uz krīzēm, ieguldot stabilizācijā un izvairoties no tā, ka, izceļoties jaunai krīzei, tā pāragri pārtrauc savu iesaisti. ES rīkosies dažādos pārvaldības līmeņos: piemēram, Sīrijas un Lībijas konfliktiem ir vietējas, valsts mēroga, reģionālas un globālas dimensijas, kurām ir jāpievēršas. Visbeidzot – nevienu no šiem konfliktiem mēs nevaram atrisināt vieni paši. Ilgtspējīgu mieru var panākt tikai ar visaptverošiem nolīgumiem, kas sakņojas plašās, dziļās un noturīgās reģionālās un starptautiskās partnerībās, kuras ES sekmēs un atbalstīs.

Sadarbībā balstītas reģionālās sistēmas Pasaulē, kura balansē starp globālu spiedienu un pret to vērstām vietējām tendencēm, priekšplānā izvirzās reģionālā dinamika. Brīvi izvēlēti reģionālās pārvaldības veidi dod valstīm un tautām iespēju labāk tikt galā ar drošības problēmām, baudīt globalizācijas sniegtos ekonomiskos labumus, pilnīgāk izpausties savās kultūrās un identitātēs un izvērst ietekmi uz pasaules notikumiem. Tas ir nozīmīgs un loģisks pamats pašas ES mieram un attīstībai 21. gadsimtā, un tāpēc mēs atbalstīsim sadarbībā balstītas reģionālās sistēmas visā pasaulē. Dažādos reģionos – Eiropā; Vidusjūras reģionā, Tuvajos Austrumos un Āfrikā; otrpus Atlantijas okeānam, gan ziemeļos, gan dienvidos; Āzijā; Arktikā – ES vadīs konkrēti mērķi.

Globālā pārvaldība 21. gadsimtam ES ir apņēmības pilna atbalstīt globālo kārtību, kas balstās uz starptautiskajām tiesībām, kuras nodrošina cilvēktiesības, ilgtspējīgu attīstību un ilgstošu piekļuvi globālajiem kopresursiem. Šī apņēmība drīzāk izpaužas kā centieni pārveidot esošo sistēmu, un nevis to vienkārši saglabāt. ES tieksies panākt spēcīgu ANO – kā stūrakmeni uz daudzpusējiem noteikumiem balstītai kārtībai – un kopā ar starptautiskām un reģionālām organizācijām, valstīm un nevalstiskiem dalībniekiem izstrādās globāli koordinētus risinājumus.

3. No redzējuma uz rīcību

Mēs turpināsim īstenot savas prioritātes, saskaņoti mobilizējot mūsu unikālos tīklus, mūsu ekonomikas svaru un visus līdzekļus, kas ir mūsu rīcībā. Lai sasniegtu savus mērķus, mums ir kopīgi jāiegulda uzticamā, reaģētspējīgā un saliedētā Savienībā.

Uzticama Savienība Lai atbildīgi piedalītos pasaulē, uzticamība ir vitāli svarīga. ES uzticamība ir atkarīga no mūsu vienotības, no mūsu daudzajiem sasniegumiem, mūsu nezūdošā pievilkšanas spēka, mūsu politikas efektivitātes un konsekvences, kā arī turēšanās pie mūsu vērtībām. Lai Savienība taptu spēcīgāka, ir arī jāiegulda visās ārpolitikas dimensijās. Konkrēti – steidzams jautājums ir ieguldījumi drošībā un aizsardzībā. Lai reaģētu uz ārējām krīzēm, veidotu mūsu partneru spējas un garantētu Eiropas drošību, ir vajadzīgs pilns aizsardzības spēju spektrs. Dalībvalstis saglabā suverenitāti, pieņemot lēmumus par aizsardzību, taču, lai daudzas no šīm spējām iegūtu un uzturētu, sadarbībai aizsardzības jomā ir jākļūst normai. ES sistemātiski veicinās sadarbību aizsardzības jomā un tieksies radīt stipru Eiropas aizsardzības rūpniecību, kas ir kritiski svarīga Eiropas lēmumu pieņemšanas un rīcības autonomijai.

Reaģētspējīga Savienība Mūsu diplomātiskajai darbībai ir pilnībā jābalstās uz Lisabonas līgumu. Kopējai drošības un aizsardzības politikai ir jākļūst reaģētspējīgākai. Būtu jāpētī iespējas veidot ciešāku sadarbību starp dalībvalstīm, kas varētu radīt strukturētāku sadarbību, pilnībā izmantojot Lisabonas līguma potenciālu. Attīstības politikai arī jākļūst elastīgākai un pieskaņotai mūsu stratēģiskajām prioritātēm.

Savienota Savienība Mums ir jākļūst savienotākiem visā savā ārpolitikā, starp dalībvalstīm un ES iestādēm un starp mūsu politikas iekšējām un ārējām dimensijām. Tas ir īpaši relevanti ilgtspējīgas attīstības mērķiem, migrācijai un drošībai – īpaši terorisma apkarošanai. Mums arī sistemātiski jāintegrē cilvēktiesības un ar dzimumu saistīti jautājumi visos politikas sektoros un iestādēs.

Šīs stratēģijas pamatā ir redzējums un vērienīgais mērķis par spēcīgāku Savienību , kas vēlas un spēj nest pozitīvas pārmaiņas pasaulei. Mūsu pilsoņi ir pelnījuši patiesu Savienību – tādu, kas veicina mūsu kopīgās intereses, darbojoties atbildīgi un partnerībā ar citiem. Tagad mūsu ziņā ir to pārvērst reālā darbībā.

KOPĪGS REDZĒJUMS, KOPĪGA RĪCĪBA – STIPRĀKA EIROPA

Globāla Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģija

Mums ir vajadzīga stiprāka Eiropa. To ir pelnījuši mūsu pilsoņi, un to sagaida pārējā pasaule.

Mēs dzīvojam eksistenciālas krīzes laikā – gan pašā Eiropas Savienībā, gan aiz tās robežām. Mūsu Savienība ir apdraudēta. Mūsu Eiropas projekts, kurš ir nesis vēl nepieredzētu mieru, labklājību un demokrātiju, tiek apšaubīts. Austrumu kaimiņreģionā ir pārkāpta Eiropas drošības kārtība, tikmēr Ziemeļāfriku un Tuvos Austrumus, kā arī Eiropu pašu vajā terorisms un vardarbība. Ekonomikas izaugsme dažās Āfrikas daļās vēl netiek līdzi demogrāfijai, Āzijā pieaug spriedze drošības jomā, bet papildu satricinājumus rada klimata pārmaiņas. Tomēr šis ir arī izcilu iespēju laiks. Globāla izaugsme, mobilitāte un tehnoloģiju progress kopā ar mūsu aizvien dziļākām partnerattiecībām dod mums iespēju uzplaukt, un arvien vairāk cilvēkiem tas ļauj izbēgt no nabadzības un dzīvot ilgāku un brīvāku mūžu. Šajā grūtajā un sarežģītajā pasaulē, kura ir arvien ciešāk savstarpēji saistīta un kurā ir arvien vairāk pretrunu, mēs orientēsimies, vadoties pēc savām kopīgajām interesēm, principiem un prioritātēm. Balstoties Līgumos nostiprinātajās vērtībās un par pamatu ņemot mūsu daudzās spēcīgās puses un vēsturiskos sasniegumus, mēs vienoti būvēsim stiprāku Savienību, kas pasaulē spēlēs savu kolektīvo lomu.

1. GLOBĀLA STRATĒĢIJA MŪSU PILSOŅU INTEREŠU SEKMĒŠANAI

Mūsu intereses ir cieši saistītas ar mūsu vērtībām. Esam ieinteresēti tajā, lai mūsu vērtības tiktu popularizētas pasaulē. Vienlaikus mūsu pamatvērtības sakņojas mūsu interesēs. Vitālās intereses, kas ir mūsu ārējās darbības pamatā, ir miers un drošība, labklājība, demokrātija un uz noteikumiem balstīta globāla kārtība.

Miers un drošība

Eiropas Savienība veicinās mieru un garantēs savu pilsoņu un teritorijas drošību. Tas nozīmē, ka eiropiešiem, sadarbojoties ar partneriem, jābūt spējām, kas vajadzīgas, lai sevi aizstāvētu un lai pildītu savas saistības attiecībā uz savstarpēju palīdzību un solidaritāti, kas ietvertas Līgumos. Iekšējā un ārējā drošība ir arvien ciešāk saistītas savā starpā – mūsu drošība iekšienē ietver arī interesi par mieru mūsu kaimiņreģionos un apkārtējos reģionos. Tā ietver plašāku interesi par konfliktu novēršanu, cilvēka drošības veicināšanu, vēršanos pret nestabilitātes pamatcēloņiem un darbošanos ar mērķi veidot drošāku pasauli.

Labklājība

ES sekmēs savu cilvēku labklājību. Tas nozīmē veicināt izaugsmi, darbvietas, līdztiesību un drošu un veselīgu vidi. Plaukstoša Savienība ir pamats stiprākai Eiropai pasaulē, taču labklājībā ir jādalās, un, lai to nodrošinātu, ir jāsasniedz ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM) visā pasaulē – tostarp Eiropā. Turklāt, tā kā gaidāms, ka vislielākā izaugsme pasaulē tuvākajā nākotnē būs vērojama ārpus ES, mūsu labklājība arvien vairāk balstīsies uz tirdzniecību un ieguldījumiem – plaukstošas Savienības ķīla ir spēcīgs iekšējais tirgus un atvērta starptautiska ekonomiskā sistēma. Mūsu interesēs ir godīgi un atvērti tirgi, globālu ekonomikas un vides noteikumu veidošana un ilgtspējīga piekļuve globālajiem kopresursiem, izmantojot atklātās jūras, sauszemes, gaisa un kosmosa ceļus. Ņemot vērā digitālo revolūciju, mūsu labklājība ir atkarīga arī no informācijas un globālo vērtību ķēžu brīvās aprites, ko sekmē brīvs un drošs internets.

Demokrātija

ES sekmēs savu demokrātiju noturību un darbosies saskaņā ar vērtībām, kas iedvesmojušas tās izveidi un attīstību. Tās ietver cilvēktiesību, pamatbrīvību un tiesiskuma ievērošanu un sekmēšanu. Tajās ietilpst taisnīgums, solidaritāte, līdztiesība, diskriminācijas aizliegums, plurālisms un cieņa pret daudzveidību. Konsekventa savu vērtību ievērošana iekšienē noteiks mūsu ārējo uzticamību un ietekmi. Lai nodrošinātu savu demokrātiju kvalitāti, mēs ievērosim valsts līmeņa, Eiropas un starptautiskās tiesības visās jomās – sākot ar migrācijas un patvēruma jomu un beidzot ar enerģētiku, terorisma apkarošanu un tirdzniecību. Saglabāt ticību savām vērtībām – tas ir tiesību jautājums, kā arī ētikas un identitātes jautājums.

Uz noteikumiem balstīta pasaules kārtība

ES veicinās uz noteikumiem balstītu pasaules kārtību, kuras galvenais princips būs daudzpusīgums un kuras kodols būs Apvienoto Nāciju Organizācija. Būdami Savienība, ko veido vidēja lieluma un mazas valstis, mūsu kopīgajās Eiropas interesēs ir kopīgi risināt pasaules problēmas. Ar savu kopējo masu mēs varam popularizēt noteikumus, par ko esam vienojušies, lai ierobežotu spēka politiku un veicinātu virzību uz mierpilnu, taisnīgu un pārtikušu pasauli. Skaidrs piemērs tam ir vienošanās ar Irānu kodolenerģijas jomā. Mieru un drošību iekšienē un ārvalstīs var garantēt vienīgi daudzpusēja kārtība, kas balstīta uz starptautiskajām tiesībām, tostarp ANO Statūtu un Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas principiem. Uz noteikumiem balstīta pasaules kārtība ļauj pārtikušai Savienībai ar atvērtām ekonomikām un dziļām globālām saiknēm izmantot visu savu potenciālu, un tā iekļauj demokrātiskas vērtības starptautiskajā sistēmā.

2. MŪSU ĀRĒJĀS DARBĪBAS PAMATPRINCIPI

Mēs vadīsimies pēc skaidriem principiem. Tie izriet vienlīdz no stratēģiskās vides reālistiska izvērtējuma un no ideālistiskiem centieniem padarīt pasauli labāku. Kad ES būs jāpieņem lēmums, kā rīkoties dilemmas priekšā – norobežoties vai strauji iejaukties, tā iesaistīs pasauli problēmas risināšanā, izrādot atbildību pret citiem un jutīgumu attiecībā uz ārkārtas situācijām. Turpmākajos gados mūsu ārējo darbību noteiks principiāls pragmatisms.

Vienotība

Globālu varas pārmaiņu un pārdales pasaulē, kas kļūst arvien sarežģītāka, ES jābūt vienotai. Mudinājums būt vienotiem kā eiropiešiem – iestādēm, valstīm un tautām – nekad vēl nav bijis tik vitāli svarīgs un neatliekams. Vēl nekad mūsu vienotība nav bijusi tik apdraudēta. Kopā mēs spēsim paveikt vairāk nekā dalībvalstis, kas darbojas atsevišķi vai nekoordinēti. Starp valstu un Eiropas interesēm nepastāv konflikts. Savas kopīgās intereses varam īstenot tikai tad, ja esam vienoti un rīkojamies kopā. Tikai patiesa savienība ar tās kopējo masu dod iespēju panākt drošību, labklājību un demokrātiju saviem pilsoņiem un pasauli pavērst labāku. Mūsu pilsoņu intereses vislabāk var īstenot ar mērķiem, kas ir saskaņoti starp dalībvalstīm un iestādēs, un ar vienotu rīcību, kopīgi īstenojot saskaņotu politiku.

Iesaistīšanās

Pasaulē, kas ir arvien ciešāk savstarpēji saistīta, ES veidos kontaktus un sadarbosies ar citiem. Ņemot vērā globālās vērtību ķēdes, straujo tehnoloģisko attīstību un pieaugošo migrāciju, ES pilnībā piedalīsies globālajā tirgū un līdzdarbosies tā regulējuma izstrādē. Savienība nevar aizslēgt visas durvis, lai atvairītu ārējus apdraudējumus. Aiziešana no globālās arēnas tikai liegtu mums izmantot iespējas, ko dod savstarpēji saistītā pasaule. Vides degradācijai un resursu nepietiekamībai – tāpat kā transnacionālai noziedzībai un terorismam – nav robežu. Ārpolitiku nevar nošķirt no iekšpolitikas. Patiesībā iekšpolitika bieži ir tikai ārēju norišu seku risināšana. Savstarpēju atkarību ar visām tai raksturīgajām iespējām, problēmjautājumiem un bažām mēs risināsim, iesaistoties plašākā pasaulē un sadarbojoties ar to.

Atbildība

Arvien vairāk apstrīdētajā pasaulē ES rīcības pamatā būs spēcīga atbildības sajūta. Mums nav burvju nūjiņas, ar ko atrisināt krīzes: nav vienkāršu formulu, ar ko risinājumus liktu īstenot citviet pasaulē. Tomēr pozitīvas pārmaiņas var panākt ar atbildīgu iesaistīšanos. Tādēļ mēs bez kavēšanās rīkosimies, lai novērstu vardarbīgus konfliktus, lai krīžu gadījumā būtu spējīgi un gatavi reaģēt atbildīgi un izlēmīgi un lai sekmētu tādas vienošanās, kas ir vietējā atbildībā, un mēs apņemsimies rīkoties ilgtermiņā. Mēs uzņemsimies atbildību galvenokārt par Eiropu un tās apkārtējiem reģioniem, vienlaikus mērķtiecīgi iesaistoties tālākā perifērijā. Mēs rīkosimies globāli, lai novērstu konfliktu un nabadzības pamatcēloņus un lai iestātos par cilvēktiesību nedalāmība un universālumu.

Partnerība

ES globālā mērogā būs atbildīga līdzdalībniece, tomēr atbildībai ir jābūt kopīgai, un tāpēc ir jāvelta pūles mūsu partnerību labā. Kopatbildība būs mūsu pamatprincips, lai veidotu uz noteikumiem balstītu pasaules kārtību. Cenšoties sasniegt mūsu mērķus, mēs uzturēsim kontaktus ar valstīm, reģionālām struktūrām un starptautiskām organizācijām. Mēs sadarbosimies ar galvenajiem partneriem, līdzīgi noskaņotām valstīm un reģionālām grupām. Savus partnerus mēs izvēlēsimies rūpīgi no to rīcībspēku vidus, kuru sadarbība ir nepieciešama, lai gūtu globālos sabiedriskos labumus un risinātu kopējos problēmjautājumus. Mēs padziļināsim partnerattiecības ar pilsonisko sabiedrību un privāto sektoru, kas ir būtiski rīcībspēki tīklotā pasaulē. Mēs to darīsim, izmantojot ne tikai dialogus un atbalsta sniegšanu, bet arī novatoriskākus sadarbības veidus.

3. ĀRĒJĀS DARBĪBAS PRIORITĀTES

Lai, ievērojot skaidrus principus, sekmētu mūsu kopīgās intereses, mēs tieksimies sasniegt piecas plašas prioritātes.

3.1 <u>Mūsu Savienības drošība</u>

ES globālās stratēģijas sākums ir iekšpolitisks. Vairākas desmitgades Savienība ir devusi iespēju saviem pilsoņiem dzīvot vēl nepieredzētā drošībā, demokrātijā un labklājībā. Šos sasniegumus mēs izmantosim virzībai nākamajos gados. Tomēr šobrīd mūsu iedzīvotājus un teritoriju apdraud terorisms, hibrīddraudi, klimata pārmaiņas, ekonomiskais svārstīgums un enerģētiskās drošības trūkums. Baiļu politika met izaicinājumu Eiropas vērtībām un Eiropas dzīves veidam. Lai saglabātu un attīstītu mūsu līdzšinējos sasniegumus, ir svarīgi panākt būtiskas izmaiņas. Lai garantētu mūsu drošību, vairotu mūsu labklājību un aizsargātu mūsu demokrātijas, mēs, pilnībā ievērojot cilvēktiesības un tiesiskumu, stiprināsim savu drošību un aizsardzību. Mūsu saistības sniegt savstarpēju palīdzību un izrādīt solidaritāti mums ir jāpārvērš rīcībā, un ir vairāk jāsekmē Eiropas kolektīvā drošība šādos piecos darbības virzienos.

Drošība un aizsardzība

Kā eiropiešiem mums ir jāuzņemas vairāk atbildības par mūsu drošību. Mums ir jābūt gataviem un spējīgiem atturēt ārējus apdraudējumus, reaģēt uz tiem un aizsargāt sevi no tiem. NATO uzdevums ir no ārēja uzbrukuma aizsargāt tās dalībvalstis, vairums no kurām ir Eiropas valstis, savukārt eiropiešiem ir jābūt labākam aprīkojumam, apmācībai un organizētībai, lai izlēmīgi atbalstītu šādus kolektīvus centienus, kā arī, lai vajadzības gadījumā rīkotos autonomi. Lai stiprinātu Eiropas spējas veidot mieru un garantēt drošību gan iekšienē, gan ārpus tās robežām, svarīgs ir pietiekams vēriens un stratēģiskā autonomija.

Eiropiešiem ir jāspēj aizsargāt Eiropu, reaģēt uz ārējām krīzēm un palīdzēt mūsu partneriem attīstīt drošību un aizsardzības spējas, šos uzdevumus veicot sadarbībā ar citiem. Papildus ārēju krīžu pārvarēšanai un spēju veidošanai, ES ir arī jāspēj palīdzēt savām dalībvalstīm, ja tās to lūdz, un savām iestādēm. Tas nozīmē, ka ir jārīkojas atbilstoši mūsu saistībām sniegt savstarpēju palīdzību un rīkoties solidāri, tostarp ir jārisina problēmjautājumi, kuriem ir gan iekšēji, gan ārēji aspekti, piemēram, terorisms, hibrīddraudi, kiberdrošība un enerģētiskā drošība, organizētā noziedzība un ārējo robežu pārvaldība. Piemēram, Eiropas kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) misijas un operācijas var darboties kopā ar Eiropas robežu un krasta apsardzi un ES specializētajām aģentūrām, lai pastiprinātu robežu aizsardzību un jūras drošību nolūkā glābt dzīvības, apkarot pārrobežu noziedzību un iznīcināt kontrabandas tīklus.

Kolektīvās aizsardzības ziņā vairumam dalībvalstu primārs joprojām ir NATO satvars. Vienlaikus ES un NATO sadarbībai nevajadzētu skart to dalībvalstu drošības un aizsardzības politiku, kuras nav NATO dalībvalstis. Tādēļ ES padziļinās sadarbību ar Ziemeļatlantijas Aliansi papildināmības un sinerģijas garā un pilnībā ievērojot abu organizāciju institucionālo sistēmu, iekļaušanas principu un lēmumu pieņemšanas autonomiju. Šajā sakarā ES ir jānostiprina kā drošības kopiena: Eiropas drošības un aizsardzības centieniem būtu jādod iespēja ES darboties autonomi, vienlaikus arī sekmējot un veicot darbības sadarbībā ar NATO. Ticamāka Eiropas aizsardzība ir būtiska arī tādēļ, lai nodrošinātu darbspējīgu partnerību ar Amerikas Savienotajām Valstīm.

Dalībvalstīm ir vajadzīgi tehnoloģiski un rūpnieciski līdzekļi, lai iegūtu un uzturētu šādus resursus, kas būtu pamatā to spējai darboties autonomi. Kaut gan aizsardzības politika un līdzekļu izlietojums joprojām ir valstu prerogatīva, tomēr neviena dalībvalsts nevar atļauties to darīt atsevišķi, proti, ir vajadzīgi saskaņoti sadarbības centieni. No padziļinātas sadarbības aizsardzības jomā izriet savietojamība, efektivitāte, iedarbīgums un uzticība, un tādējādi tiek palielināta aizsardzībai atvēlēto līdzekļu rezultatīva atdeve. Attīstot un uzturot aizsardzības spējas, ir vajadzīgas gan investīcijas, gan valsts resursu izmantošanas optimizācija ar padziļinātu sadarbību.

ES atbalstīs dalībvalstis un pastiprinās savu ieguldījumu Eiropas drošībā un aizsardzībā atbilstoši Līgumiem. Pakāpeniska sinhronizācija un valstu aizsardzības plānošanas ciklu un spēju attīstības prakses savstarpēja pielāgošana var palielināt dalībvalstu stratēģisko konverģenci. Būtiski priekšnosacījumi Eiropas drošības un aizsardzības centieniem, kuru pamatā ir spēcīga Eiropas aizsardzības rūpniecība, ir Savienības fondi, ar kuriem atbalsta aizsardzības pētniecību un tehnoloģijas un daudznacionālo sadarbību, un Eiropas Aizsardzības aģentūras potenciāla pilnīga izmantošana.

Terorisma apkarošana

Gan Eiropā, gan citur pasaulē ir notikuši ievērojami teroristu uzbrukumi. Ir būtiski palielināt ieguldījumus un solidaritāti terorisma apkarošanas jomā. Tāpēc mēs mudināsim vairāk apmainīties ar informāciju un palielināt izlūkdienestu sadarbību starp dalībvalstīm un ES aģentūrām. Tas ietver kopīgus brīdinājumus par vardarbīgu ekstrēmismu, teroristu tīkliem un ārvalstu kaujiniekiem teroristiem, kā arī plašsaziņas līdzekļos esoša nelikumīga satura pārraudzību un izdzēšanu. Līdztekus ES atbalstīs dalībvalstu strauju atgūšanos uzbrukumu gadījumos, izvēršot centienus energoapgādes drošības jomā, kritiskās infrastruktūras aizsardzībā un stiprinot kiberkrīzes pārvaldības brīvprātīgo sistēmu. Lai cīnītos pret vardarbīgu ekstrēmismu, mēs padziļināsim darbu izglītības, saziņas, kultūras, jaunatnes un sporta jomā. Mēs strādāsim pie radikalizācijas apkarošanas, paplašinot partnerības ar pilsonisko sabiedrību, sociālajiem rīcībspēkiem, privāto sektoru un terorisma upuriem, kā arī izmantojot starpreliģiju un starpkultūru dialogu. Kas ir vissvarīgākais – ES darbosies saskaņā ar savām vērtībām gan iekšēji, gan ārēji, jo tas ir spēcīgākais pretlīdzeklis, kas mums ir pieejams cīņā pret vardarbīgu ekstrēmismu. Mēs arī turpināsim attīstīt cilvēktiesībām atbilstošu pretterorisma sadarbību ar Ziemeļāfriku, Tuvajiem Austrumiem, Rietumbalkāniem un Turciju, cita starpā, un strādāsim ar partneriem visā pasaulē, lai dalītos ar paraugpraksi un izstrādātu kopīgas programmas vardarbīga ekstrēmisma un radikalizācijas apkarošanai.

Kiberdrošība

ES pievērsīs lielāku uzmanību kiberdrošībai, aprīkojot ES un atbalstot dalībvalstis sevis aizsargāšanā no kiberdraudiem, vienlaikus saglabājot atvērtu, brīvu un drošu kibertelpu. Tas ietver to tehnoloģisko spēju stiprināšanu, ar kurām paredzēts mazināt draudus, un kritiskās infrastruktūras, tīklu un pakalpojumu izturības stiprināšanu, un kibernoziedzības samazināšanu. Tas nozīmē veicināt inovatīvas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) sistēmas, ar kurām nodrošina datu pieejamību un integritāti, vienlaikus nodrošinot drošību Eiropas digitālajā telpā ar atbilstīgu politiku attiecībā uz datu glabāšanas vietām un digitālo produktu un pakalpojumu sertificēšanu. Lai to panāktu, kiberjautājumi ir jāiestrādā visās politikas jomās, jāstiprina kiberelementi KDAP misijās un operācijās un vēl vairāk jāattīsta sadarbības platformas. ES atbalstīs politisku, operatīvu un tehnisku kibersadarbību starp dalībvalstīm, jo īpaši saistībā ar analīzi un seku pārvaldību, un veicinās kopīgu novērtēšanu starp ES struktūrām un relevantajām dalībvalstu iestādēm. Tā izvērsīs savu kiberdrošības sadarbību ar tādiem svarīgiem partneriem kā ASV un NATO. ES reaģēšana sakņosies arī spēcīgās publiskā un privātā sektora partnerībās. Sadarbība un informācijas apmaiņa starp dalībvalstīm, iestādēm, privāto sektoru un pilsonisko sabiedrību var sekmēt kopēju kiberdrošības kultūru un uzlabot sagatavotību iespējamu kibertraucējumu un kiberuzbrukumu gadījumā.

Enerģētiskā drošība

Enerģētikas savienība demonstrē integrētus centienus strādāt ar Eiropas enerģētiskās drošības iekšējām un ārējām dimensijām. Saskaņā ar Enerģētikas savienības mērķiem ES tieksies dažādot enerģijas avotus, maršrutus un piegādātājus, jo īpaši gāzes jomā, kā arī veicināt visaugstākos kodoldrošības standartus trešajās valstīs. Ar enerģētikas diplomātiju mēs visā pasaulē stiprināsim attiecības ar uzticamām enerģijas ražošanas un tranzīta valstīm un atbalstīsim infrastruktūras izveidošanu, lai ļautu dažādiem avotiem sasniegt Eiropas tirgus. Tomēr saistoši infrastruktūras nolīgumi ar trešām valstīm var diferencēti ietekmēt energoapgādes drošību Savienībā vai traucēt iekšējā enerģijas tirgus darbību. Tādēļ šādiem nolīgumiem ir jābūt pārredzamiem un katrai jaunai infrastruktūrai ir pilnībā jāatbilst piemērojamiem ES tiesību aktiem, tostarp trešajai enerģētikas paketei. Iekšēji ES strādās, lai izveidotu pilnībā funkcionējošu iekšējo enerģijas tirgu, koncentrēsies uz ilgtspējīgu enerģiju un energoefektivitāti un saskaņoti izstrādās reverso plūsmu, starpsavienotību un sašķidrinātas dabasgāzes uzglabāšanas infrastruktūru.

Stratēģiskā komunikācija

ES izvērsīs stratēģisko komunikāciju, ieguldot un piedaloties publiskajā diplomātijā dažādās jomās, lai izveidotu saikni starp ES ārpolitiku un pilsoņiem un lai labāk par to informētu mūsu partnerus. Mēs uzlabosim konsekvenci un ātrumu, kādā tiek nodotas ziņas par mūsu principiem un rīcībpasākumiem. Mēs arī ātri sniegsim uz faktiem balstītu dezinformācijas atspēkojumu. Mēs turpināsim sekmēt atvērtu un jautājumus uzdodošu plašsaziņas līdzekļu vidi ES un ārpus tās, sadarbojoties arī ar vietējiem rīcībspēkiem un ar sociālo mediju palīdzību.

3.2 Valsts un sabiedrības noturība mūsu austrumu un dienvidu kaimiņreģionos

Mūsu pilsoņu interesēs ir ieguldīt valstu un sabiedrību noturībā austrumu kaimiņreģionā, kas stiepjas līdz Vidusāzijai, un dienvidu kaimiņreģionā līdz pat Centrālajai Āfrikai. Nestabilitāte ārpus mūsu robežām apdraud visas mūsu vitālās intereses. Savukārt noturība – valstu un sabiedrību spēja veikt reformas, tādējādi izturot iekšējas un ārējas krīzes un atgūstoties no tām – sniedz labumu mums un kaimiņreģionos esošajām valstīm, liekot pamatus ilgtspējīgai izaugsmei un dzīvīgām sabiedrībām. Tādēļ kopā ar partneriem ES veicinās noturību tās kaimiņreģionos. Noturīga valsts ir droša valsts, un drošība ir labklājības un demokrātijas pamatnosacījums. Taču arī apgriezts slēdziens ir pareizs. Lai nodrošinātu ilgtspējīgu drošību, mēs sniegsim atbalstu ne tikai valsts iestādēm. Atsaucoties uz ilgtspējīgas attīstības mērķiem, noturība ir plašāka koncepcija, kura aptver visus indivīdus un sabiedrību kopumā. Noturīgas valsts pamatā ir noturīga sabiedrība ar demokrātiju, uzticēšanos iestādēm un ilgtspējīgu attīstību.

Paplašināšanās politika

Jebkura Eiropas valsts, kas ievēro un veicina mūsu Līgumos nostiprinātās vērtības, var lūgt, lai to uzņem par Savienības dalībvalsti. Ticama paplašināšanās politika, kas balstīta uz stingriem un taisnīgiem nosacījumiem, ir neaizvietojams līdzeklis noturības veicināšanā attiecīgajās valstīs, nodrošinot modernizācijas un demokratizācijas virzību saskaņā ar pievienošanās kritērijiem. Ticama paplašināšanās politika ir stratēģisks ieguldījums Eiropas drošībā un labklājībā un jau ir sniegusi lielu ieguldījumu miera uzturēšanā reģionos, kuros iepriekš plosījās karš.

Pašreizējās paplašināšanās politikas ietvaros migrācijas, enerģētiskās drošības, terorisma un organizētās noziedzības problēmas ir kopīgas Eiropas Savienībā, Rietumbalkānos un Turcijā. Tās var risināt, vienīgi strādājot kopā. Tomēr šo valstu noturību nevar uztvert kā pašsaprotamu. ES ir unikāla ietekme visās šajās valstīs. Tādēļ ES stratēģiskais izaicinājums ir veicināt politiskās reformas, tiesiskumu, ekonomikas konverģenci un labas kaimiņattiecības Rietumbalkānos un Turcijā, vienlaikus saskanīgi tiecoties veidot sadarbību dažādās nozarēs.

ES politika attiecībā uz kandidātvalstīm joprojām būs balstīta uz skaidru, stingru un taisnīgu pievienošanās procesu. Vispirms tā koncentrēsies uz dalības pamatprasībām un tajā būs ietverta lielāka reformu pārbaude, skaidrākas reformu prasības un atgriezeniskā saite ar Eiropas Komisiju un dalībvalstīm, kā arī ar vietējām pilsoniskajām sabiedrībām. Vienlaikus ES atbalstam šīm valstīm un sadarbībai ar tām ir jāsniedz konkrēts labums jau šodien, un ir jāveido sekmīga saziņa šajā sakarā. Tas nozīmē, ka ir jāveido sadarbība attiecībā uz terorisma apkarošanu, drošības sektora reformu, migrāciju, infrastruktūru, enerģētiku un klimatu, jāpadziļina tieši personiski kontakti un no jauna jāpielāgo daļa ES atbalsta nolūkā redzami uzlabot pilsoņu labklājību.

Mūsu kaimiņvalstis

Valsts un sociālā noturība ir mūsu stratēģiskā prioritāte kaimiņvalstīs. Daudzi cilvēki gan austrumu, gan dienvidu kaimiņreģionos, uz kuriem attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika (EKP), vēlas veidot ciešākas attiecības ar Savienību. Mūsu nezūdošais pievilkšanas spēks var stimulēt pārmaiņas un nav vērsts ne pret vienu valsti. Pašlaik šajā grupā ir tādas valstis kā, piemēram, Tunisija vai Gruzija, kuru panākumi virzībā uz pārticīgām, miermīlīgām un stabilām demokrātijām varētu atbalsoties visos attiecīgajos reģionos. EKP ietvaros ir atkārtoti apstiprināta apņēmība atbalstīt Austrumu partnerību un Vidusjūras dienvidu reģiona valstis, kuras vēlas ar mums veidot ciešākas attiecības. Mēs atbalstīsim šīs valstis asociācijas nolīgumu, tostarp padziļinātu un visaptverošu brīvās tirdzniecības zonu (*DCFTA*), īstenošanā. Mēs arī radoši apsvērsim, kā turpmāk padziļināt īpaši pielāgotas partnerības. Iespējas ietver ekonomikas zonas izveidošanu ar valstīm, kuras īsteno *DCFTA*, Eiropas komunikāciju tīklu un Enerģētikas kopienas paplašināšanu, kā arī fizisku un digitālu savienojumu veidošanu. Uzlabojot mobilitāti, apmaiņu kultūras un izglītības jomā, sadarbību pētniecības jomā un pilsoniskās sabiedrības platformas, tiks stiprinātas arī sociālās saites. Līdztekus stratēģiskam dialogam tiks īstenota pilnīga dalība ES programmās un aģentūrās, lai radītu apstākļus šo valstu turpmākai iesaistei KDAP.

Noturība ir stratēģiska prioritāte visos ES austrumu un dienvidu kaimiņreģionos – gan valstīs, kuras vēlas ciešākas saites ar ES, gan valstīs – EKP satvarā un ārpus tā –, kuras to nevēlas. ES atbalstīs dažādus ceļus virzībā uz noturību tās austrumu un dienvidu kaimiņvalstīs, koncentrējoties uz visakūtākajiem nestabilitātes aspektiem un pievēršoties tiem, kuros mēs varam veikt jēgpilnas pārmaiņas.

Noturība mūsu apkārtējos reģionos

ES īstenos daudzpusīgu pieeju noturībai tās apkārtējos reģionos. Kaut arī represīvas valstis ilgtermiņā pēc būtības ir nestabilas, ir daudzi paņēmieni kā veidot iekļaujošas, labklājīgas un drošas sabiedrības. Tāpēc mēs īstenosim īpaši pielāgotu politiku, lai atbalstītu iekļaujošu un atbildīgu pārvaldību, kas ir būtiska saistībā ar cīņu pret terorismu, korupciju un organizēto noziedzību un saistībā ar cilvēktiesību aizsardzību. Represijas slāpē neapmierinātības izpausmes un marģinalizē kopienas. Tādēļ ES ar dialoga un atbalsta palīdzību sekmēs cilvēktiesības, tostarp vissarežģītākajos gadījumos. Ar ilgtermiņa iesaisti mēs pastāvīgi centīsimies veicināt cilvēktiesību aizsardzību. Mēs turpināsim īstenot vietējas uz tiesībām balstītas pieejas tieslietu, drošības un aizsardzības nozaru reformai un atbalstīt nestabilas valstis spēju veidošanā, tostarp kiberdrošības jomā. Izmantojot attīstību, diplomātiju un KDAP, mēs strādāsim, lai nodrošinātu, ka mūsu drošības nozares reformas centieni sekmē un uzlabo mūsu partneru spējas nodrošināt drošību, ievērojot tiesiskumu. Mēs sadarbosimies ar citiem starptautiskiem rīcībspēkiem, jo īpaši koordinējot mūsu darbu pie spēju veidošanas ar ANO un NATO.

Valstis ir noturīgas, kad sabiedrības izjūt arvien lielāku labklājību, un tām ir cerības nākotnei. Atsaucoties uz ilgtspējīgas attīstības mērķiem, ES pieņems vienotu pieeju attiecībā uz savu humānās palīdzības, attīstības, migrācijas, tirdzniecības, ieguldījumu, infrastruktūras, izglītības, veselības un pētniecības politiku, kā arī uzlabos horizontālu saskaņotību starp ES un tās dalībvalstīm. Mēs cīnīsimies pret nabadzību un nevienlīdzību, paplašināsim piekļuvi publiskajiem pakalpojumiem un sociālajam nodrošinājumam un atbalstīsim pienācīgas kvalitātes nodarbinātības iespējas, jo īpaši attiecībā uz sievietēm un jauniešiem. Mēs veicināsim labvēlīgu vidi jauniem ekonomiskiem centieniem, nodarbinātībai un atstumto grupu iekļaušanai. Attīstības fondiem būtu jāstimulē stratēģiskie ieguldījumi, izmantojot publiskā un privātā sektora partnerības, kas veicinātu ilgtspējīgu izaugsmi, darbvietu radīšanu un prasmju un tehnoloģiju tālāknodošanu. Mēs izmantosim mūsu tirdzniecības nolīgumus kā pamatu ilgtspējīgai attīstībai, cilvēktiesību aizsardzībai un uz noteikumiem balstītai pārvaldībai.

Sabiedrības noturība tiks stiprināta, padziļinot attiecības ar pilsonisko sabiedrību, jo īpaši tās centienos panākt, lai valdības uzņemtos atbildību. Mēs veidosim lielāku kontaktu ar kultūras organizācijām, reliģiskām kopienām, sociālajiem partneriem un cilvēktiesību aizstāvjiem un vērsīsimies pret pilsoniskās sabiedrības sarūkošajām iespējām, ko cita starpā izraisa vārda un biedrošanās brīvības pārkāpumi. Pozitīvas pārmaiņas var nākt tikai no iekšpuses, un var paiet vairāki gadi, līdz tās materializējas. Tādējādi mūsu saistības pret pilsonisko sabiedrību būs ilgtermiņa saistības. Mēs sekmēsim sabiedrības noturību, padziļinot arī darbu izglītības, kultūras un jaunatnes jomā, lai veicinātu plurālismu, līdzāspastāvēšanu un cieņu.

Visbeidzot, ES centīsies uzlabot enerģētikas un vides noturību. Enerģētikas pārkārtošana ir viena no būtiskākajām problēmām mūsu apkārtējos reģionos, bet tā ir pienācīgi jāpārvalda, lai izvairītos no sociālās spriedzes radīšanas. Klimata pārmaiņas un vides degradācija saasina potenciālu konfliktu, ņemot vērā to ietekmi uz pārtuksnešošanos, zemes degradāciju, kā arī ūdens un pārtikas trūkumu. Atsaucoties uz drošības nozares reformas centieniem, enerģētikas un vides nozares reformu politika var palīdzēt partnervalstīm īstenot enerģētikas pārkārtošanu un rīcību klimata politikas jomā. Ar šādiem centieniem mēs veicināsim enerģijas liberalizāciju, atjaunojamo energoresursu attīstību, labāku regulējumu un tehnoloģiju nodošanu, kā arī klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām. Ar attīstības, diplomātijas un zinātniskās sadarbības starpniecību mēs arī atbalstīsim valdības nolūkā izstrādāt ilgtspējīgus risinājumus attiecībā uz pārtikas ražošanu un ūdens un enerģijas izmantošanu.

Efektīvāka migrācijas politika

Mūsu darbā attiecībā uz izturētspēju īpaša uzmanība tiks pievērsta migrantu un bēgļu izcelsmes valstīm un tranzīta valstīm. Mēs būtiski palielināsim savus humānās palīdzības centienus šajās valstīs, pievēršoties izglītībai, sievietēm un bērniem. Kopā ar izcelsmes valstīm un tranzīta valstīm mēs izstrādāsim kopīgas un konkrētiem apstākļiem pielāgotas pieejas migrācijai, tajās iekļaujot attīstību, diplomātiju, mobilitāti, likumīgu migrāciju, robežu pārvaldību, atpakaļuzņemšanu un atgriešanu. Izmantojot attīstību, trasta fondus, preventīvo diplomātiju un starpniecību, mēs sadarbosimies ar izcelsmes valstīm, lai risinātu un novērstu pārvietošanas pamatcēloņus, pārvaldītu migrāciju un apkarotu pārrobežu noziedzību. Mēs atbalstīsim tranzīta valstis, uzlabojot uzņemšanas un patvēruma sniegšanas spējas un strādājot pie migrantu izglītības, arodmācības un iztikas iespējām. Mums ir jāaptur neatbilstīgas plūsmas, padarot atgriešanu efektīvāku, kā arī nodrošinot oficiālus cilvēku mobilitātes kanālus. Tas nozīmē, ka ir jāuzlabo un jāīsteno pašreizējie likumīgie un cirkulārie migrācijas kanāli. Tas arī nozīmē, ka ir jāizstrādā iedarbīgāka kopēja Eiropas patvēruma sistēma, kas atbalsta tiesības meklēt patvērumu, nodrošinot drošu, reglamentētu un likumīgu ierašanos bēgļiem, kuri meklē starptautisku aizsardzību ES. Vienlaikus mēs sadarbosimies ar saviem starptautiskajiem partneriem, lai nodrošinātu kopīgu globāla mēroga atbildību un solidaritāti. Migrācijas pārvaldības jomā mēs izveidosim efektīvākas partnerības ar ANO aģentūrām, jaunietekmes rīcībspēkiem, reģionālām organizācijām, pilsonisko sabiedrību un vietējām kopienām.

3.3 <u>Integrēta pieeja konfliktiem un krīzēm</u>

Mēs arvien vairāk novērojam nestabilas valstis sabrūkam vardarbīgos konfliktos. Šīs krīzes, kā arī neaprakstāmā vardarbība un cilvēku ciešanas, ko tās izraisa, apdraud mūsu kopējās vitālās intereses. ES iesaistīsies miera veidošanā praktiskā un principiālā ceļā, koncentrējot savus centienus uz apkārtējiem reģioniem austrumos un dienvidos, vienlaikus apsverot tālāka mēroga iesaisti, pamatojoties uz katru atsevišķu gadījumu. ES veicinās cilvēka drošību, izmantojot integrētu pieeju.

Visi šie konflikti ietver daudzējādas dimensijas – no drošības līdz dzimumu līdztiesībai, no pārvaldības līdz ekonomikai. Ir būtiski īstenot *daudzdimensionālu* pieeju, izmantojot visas pieejamās politikas jomas un instrumentus, kuri vērsti uz konfliktu novēršanu, pārvarēšanu un risināšanu. Tomēr tiks plašāk izvērsta "visaptverošās pieejas" piemērošana. Nevienam no šiem konfliktiem nav ātra risinājuma. Pieredze, kas gūta Somālijā, Mali, Afganistānā un citur, norāda uz konfliktu ieilgušo raksturu. Tādēļ ES turpinās *vairākposmu* pieeju, rīkojoties visos konflikta cikla posmos. Mēs sniegsim ieguldījumu novēršanā, risināšanā un stabilizācijā un izvairīsimies no pāragras saistību pārtraukšanas, ja kaut kur citur izcelsies jauna krīze. Tādēļ ES turpinās iesaistīties ieilgušu konfliktu risināšanā Austrumu partnerības valstīs. Neviens no šiem konfliktiem nenotiek vienā pārvaldības līmenī. Tādi konflikti kā Sīrijā un Lībijā notiekošie bieži vien izraisās vietējā mērogā, taču tos tik sarežģītus padara valsts, reģionālā un globālā dimensija, ko tie iegūst. Tādēļ ES turpinās piemērot konfliktiem *daudzlīmeņu* pieeju, rīkojoties vietējā, valsts, reģionālā un globālā līmenī. Visbeidzot, nevienu no šiem konfliktiem nevar atrisināt ES viena pati. Mēs turpināsim *daudzpusēju* pieeju, iesaistot visus tos rīcībspēkus, kuri ir klātesoši konfliktā un nepieciešami tā risināšanai. Mēs sistemātiskāk veidosim partnerības uz vietas ar reģionālām un starptautiskām organizācijām, divpusējiem līdzekļu devējiem un pilsonisko sabiedrību. Tiks meklēta arī lielāka sadarbība reģionālā un starptautiskā līmenī. Ilgtspējīgu mieru var panākt vienīgi ar visaptverošiem nolīgumiem, kas pamatojas plašās, dziļās un noturīgās reģionālās un starptautiskās partnerībās.

Miera preventīva nodrošināšana

Jau sen ir zināms, ka efektīvāk un iedarbīgāk ir konfliktus novērst, nevis iesaistīties krīzēs, kad tās ir izraisījušās. Ja konflikts tiešām izceļas, parasti ar laiku to ir vēl grūtāk atrisināt. ES ir guvusi labus rezultātus miera preventīvā veidošanā un diplomātijā. Tādēļ mēs divkāršosim savus centienus attiecībā uz novēršanu, pārraugot tādus pamatcēloņus kā cilvēktiesību pārkāpumi, nevienlīdzība, spiediens uz dabas resursiem un klimata pārmaiņas, – kas ir apdraudējuma vairotājs, kurš veicina ūdens un pārtikas trūkumu, pandēmiju un pārvietošanu.

Agrīnā brīdināšana ir lietderīga tikai tad, ja tai seko agrīna rīcība. Tas nozīmē, ka ir regulāri jāziņo un jāiesniedz priekšlikumi Padomei, jāiesaistās preventīvā diplomātijā un starpniecībā, mobilizējot ES delegācijas un īpašos pārstāvjus, un padziļinot partnerības ar pilsonisko sabiedrību. Mums ir jāizstrādā politiska kultūra ar mērķi rīkoties ātrāk, lai reaģētu uz vardarbīga konflikta risku.

Drošība un stabilizācija

ES sistemātiskāk iesaistīsies šo konfliktu drošības dimensijā. Pilnībā ievērojot starptautiskās tiesības, Eiropas drošībai un aizsardzībai ir jākļūst labāk aprīkotai, lai veidotu mieru, garantētu drošību un aizsargātu cilvēku, it īpaši civiliedzīvotāju, dzīvību. ES ir jāspēj uz krīzēm reaģēt ātri, atbildīgi un izlēmīgi, it īpaši, lai palīdzētu apkarot terorismu. Tai ir jāspēj sniegt drošību, kad ir panākti miera nolīgumi un ir izveidotas vai tiek veidotas pārejas valdības. Ja tās nav izveidotas, ES vajadzētu būt gatavai sniegt atbalstu un palīdzību vietēju pamieru nostiprināšanai, paverot ceļu spēju veidošanai. Vienlaikus, saskaņoti izmantojot iekšējās un ārējās politikas jomas, ES ir jāierobežo plašāka nedrošības ietekme, ko šādi konflikti var radīt, sākot ar nelikumīgu tirdzniecību un kontrabandu un beidzot ar terorismu.

Kad rodas izredzes uz stabilizāciju, ES ir jāpanāk, ka leģitīmās iestādes spēj ātri sniegt pamatpakalpojumus un drošību vietējiem iedzīvotājiem, samazinot vardarbības atkārtošanās risku un dodot iespēju pārvietotajām personām atgriezties. Tādēļ mēs centīsimies savā atbildes reakcijā aizpildīt trūkumus starp vardarbības beigām un ilgtermiņa atjaunošanos un izstrādāsim savas iesaistes divējādo – drošības un attīstības – dimensiju.

Konfliktu noregulējums

Katrai konfliktā iesaistītai valstij būs jāatjauno savs sociālais līgums starp valsti un tās pilsoņiem. Savienība atbalstīs šādus centienus, veicinot iekļaujošu pārvaldību visos līmeņos. Kad "centrs" ir izpostīts, tikai lejupējai rīcībai ir ierobežota ietekme. Iekļaujošam politiskam noregulējumam ir nepieciešama rīcība visos līmeņos. Izmantojot KDAP, attīstību un atvēlētos finanšu instrumentus, mēs apkoposim lejupējos un augšupējos centienus, veicinot ilgtspējīga valstiskuma stūrakmeņus, kas balstīti uz vietēja mēroga atbildību. Vietēja līmeņa sadarbība, piemēram, ar vietējām iestādēm un pašvaldībām, var veicināt pamatpakalpojumu sniegšanu pilsoņiem un dod iespēju dziļākai iesaistei ar vietējo pilsonisko sabiedrību. Darbs šajā virzienā arī uzlabos mūsu zināšanas vietējā mērogā, palīdzot mums izvēlēties tās grupas, ar kurām runāsim, nesniedzot tām atbalstu, un tās grupas, kuras mēs aktīvi atbalstīsim kā cilvēka drošības un izlīguma aizstāves.

ES arī sekmēs iekļaujošu pārvaldību visos līmeņos, darbojoties kā starpniece un veicinātāja. Tajā pašā laikā mēs izstrādāsim radošākas pieejas diplomātijai. Tas nozīmē arī sieviešu lomas pastiprināšanu miera centienos – no ANO DP Rezolūcijas par sievietēm, mieru un drošību īstenošanas līdz dzimumu līdzsvara uzlabošanai ES iekšienē. Tas ietver to, ka konfliktu situācijās sistemātiskāk jāizmanto kultūras, starpkonfesiju, zinātniskā un ekonomikas diplomātija.

Miera politekonomija

ES veicinās tādu telpu, kurā var iesakņoties un nostiprināties likumīgā ekonomika. Vardarbīga konflikta vidū tas nozīmē humānās palīdzības piekļuves nodrošināšanu, lai varētu tikt sniegtas pamatpreces un pakalpojumi. Tas nozīmē arī strādāt pie tā, lai pārtrauktu kara politekonomiju un radītu iespējas likumīgu iztikas līdzekļu pastāvēšanai. Tam ir nepieciešama lielāka sinerģija starp humāno un attīstības palīdzību, mūsu atbalsta novirzīšana, lai nodrošinātu veselības aprūpi, izglītību, aizsardzību, pamatpreces un likumīgu nodarbinātību. Kad parādās izredzes uz stabilizāciju, tirdzniecība un attīstība – darbojoties sinerģijā – var būt par pamatu miera veidošanai ilgtermiņā.

Ierobežojoši pasākumi apvienojumā ar diplomātiju ir svarīgi instrumenti pārmaiņu īstenošanai mierīgā ceļā. Tiem var būt izšķiroša nozīme preventīvajās darbībās, konfliktu novēršanā un risināšanā. Saprātīgas sankcijas, ievērojot starptautiskās un ES tiesības, tiks rūpīgi pielāgotas un uzraudzītas, lai atbalstītu likumīgo ekonomiku un izvairītos no kaitējuma nodarīšanas vietējām sabiedrībām. Lai cīnītos pret noziedzīgo kara ekonomiku, ES ir arī jāmodernizē tās politika divējāda lietojuma preču eksporta kontroles jomā un jāapkaro kultūras priekšmetu un dabas resursu nelikumīgā tirdzniecība.

3.4 Sadarbīgas reģionālās sistēmas

Pasaulē, kura balansē starp globālu spiedienu un atgrūšanu vietējā mērogā, priekšplānā izvirzās reģionālā dinamika. Reģioni – kā sarežģīti spēka, mijiedarbības un identitātes tīkli – decentralizētajā pasaulē veido būtiski svarīgas pārvaldības telpas. Brīvi izvēlēti reģionālās pārvaldības veidi sniedz valstīm un tautām iespēju labāk tikt galā ar drošības problēmām, baudīt globalizācijas sniegtos ekonomiskos labumus, pilnīgāk izpaust kultūras un identitātes un izvērst ietekmi uz pasaules notikumiem. Tas ir nozīmīgs un loģisks pamats pašas ES mieram un attīstībai 21. gadsimtā. Tādēļ mēs veicināsim un atbalstīsim sadarbīgas reģionālās sistēmas pasaulē – tostarp vissašķeltākajos apgabalos. Reģionālajām sistēmām nav viens apveids. Ja tas būs iespējams un atbildīs mūsu interesēm, ES atbalstīs reģionālās organizācijas. Mēs necentīsimies eksportēt mūsu modeli, bet drīzāk tieksimies no dažādām reģionālajām pieredzēm gūt abpusēju iedvesmu. Tomēr sadarbīgas reģionālās sistēmas nav tikai organizāciju radītas. Tajās apvienojas divpusēja, apakšreģionāla, reģionāla un starpreģionāla līmeņa attiecības. Tās ietver arī globālu rīcībspēku lomu, kas ir savstarpēji saistīta ar reģionāliem sadarbības centieniem. Tās visas kopā var pievērsties transnacionāliem konfliktiem, problēmām un iespējām. Dažādos pasaules reģionos ES vadīs konkrēti mērķi. Mēs sniegsim ieguldījumu sadarbīgās attiecībās visos reģionos, lai stimulētu dalītu globālo atbildību.

Eiropas drošības sistēma

Valstu suverenitāte, neatkarība un teritoriālā integritāte, robežu neaizskaramība un strīdu risināšana mierīgā ceļā ir svarīgi Eiropas drošības sistēmas elementi. Šie principi tiek piemēroti visām valstīm gan ES, gan ārpus tās robežām.

Tomēr miers un stabilitāte Eiropā vairs nav pašsaprotams fakts. Starptautisko tiesību pārkāpšana un Ukrainas destabilizācija, ko veic Krievija, papildus ieilgušajiem konfliktiem plašākā Melnās jūras reģionā, ir apdraudējušas Eiropas drošības kārtību tās pamatos. ES būs vienota, atbalstot starptautiskās tiesības, demokrātiju, cilvēktiesības, sadarbību un katras valsts tiesības brīvi izvēlēties savu nākotni.

Viens no galvenajiem stratēģiskajiem izaicinājumiem ir attiecību pārvaldīšana ar Krieviju. Saskaņotai un vienotai pieejai jāpaliek pamatā ES politikai attiecībā uz Krieviju. Priekšnoteikums būtiskām izmaiņām attiecībās starp ES un Krieviju ir starptautisko tiesību un to principu ievērošana, kas ir Eiropas drošības sistēmas pamatā, tostarp Helsinku Nobeiguma akta un Parīzes Hartas ievērošana. Mēs neatzīsim Krievijas veikto nelikumīgo Krimas aneksiju un neakceptēsim Ukrainas austrumdaļas destabilizāciju. Mēs nostiprināsim ES, uzlabosim mūsu austrumu kaimiņu noturību un atbalstīsim viņu tiesības brīvi noteikt savu pieeju attiecībā uz ES. Tajā pašā laikā ES un Krievija ir savstarpēji atkarīgas viena no otras. Tādēļ mēs aicināsim Krieviju apspriest domstarpības un sadarboties brīžos, kad sakrīt mūsu intereses. Papildus tiem ārpolitikas jautājumiem, kuros mēs šobrīd sadarbojamies, jomās, kas arī ir Eiropas interesēs, tostarp klimata, Arktikas, jūras drošības, izglītības, pētniecības un pārrobežu sadarbības jomās, varētu notikt selektīva iesaistīšanās. Šajā iesaistē būtu jāiekļauj arī sociālo saikņu padziļināšana, ko īstenotu, atvieglojot ceļošanu studentiem, pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem un uzņēmējiem.

Savienojot reģionus, ES sekmēs sadarbību ar Eiropas Padomi un Eiropas Drošības un sadarbības organizāciju. EDSO kā Eiropas mēroga organizācija, kas ar transatlantisko saikni plešas līdz pat Centrālajai Āzijai, ir Eiropas drošības sistēmas pamatā. Eiropas Savienība pastiprinās savu ieguldījumu, ko tā sniedz EDSO kā vienam no Eiropas drošības pīlāriem, un sadarbību ar to.

Miers un labklājība Vidusjūras reģionā, Tuvajos Austrumos un Āfrikā

Vidusjūras reģions, Tuvie Austrumi un daļa no Subsahāras Āfrikas saskaras ar nemieriem, kuru iznākums, iespējams, kļūs skaidrs tikai pēc gadu desmitiem. Lai pievērstos terorisma draudiem, demogrāfijas problēmām, migrācijai un klimata pārmaiņām, kā arī lai izmantotu iespēju panākt kopīgu labklājību, ļoti svarīga ir konfliktu risināšana, attīstības un cilvēktiesību veicināšana dienvidu reģionā. ES pastiprinās savu atbalstu un sadarbību ar reģionālām un apakšreģionālām organizācijām Āfrikā un Tuvajos austrumos, kā arī funkcionāliem sadarbības formātiem reģionā. Tomēr reģionālās organizācijas nepievēršas visām attiecīgajām dinamikām, un dažas no tām atspoguļo pastāvošo sašķeltību. Tādēļ mēs arī rīkosimies elastīgi, lai palīdzētu apvienot tos, kas sašķēlušies, un atbalstītu reģionālos rīcībspēkus konkrētu rezultātu sasniegšanā. To panāks, mobilizējot mūsu divpusējās un daudzpusējās rīcībpolitikas un satvarus, kā arī veidojot partnerības ar pilsoniskajām sabiedrībām reģionā.

ES darbosies piecos virzienos. Pirmkārt, Magribā un Tuvajos Austrumos ES atbalstīs funkcionālu daudzpusēju sadarbību. Mēs atbalstīsim praktisku sadarbību, tostarp izmantojot Savienību Vidusjūrai, tādos jautājumos kā robežu drošība, nelikumīgas tirdzniecības un terorisma apkarošana, ieroču neizplatīšana, ūdens un pārtikas nodrošinājums, enerģētika un klimats, infrastruktūra un katastrofu pārvarēšana. Mēs veicināsim dialogu un sarunas par reģionāliem konfliktiem, piemēram, Sīrijā un Lībijā. Jautājumā par palestīniešu un Izraēlas konfliktu ES cieši sadarbosies ar Tuvo Austrumu Kvartetu, Arābu valstu līgu un visām galvenajām ieinteresētajām pusēm, lai saglabātu izredzes uz dzīvotspējīgu divu valstu risinājumu, balstoties uz 1967. gada demarkācijas līnijām un līdzvērtīgu teritoriju apmaiņas principu, un lai atjaunotu apstākļus jēgpilnām sarunām. ES arī veicinās pilnīgu atbilstību Eiropas un starptautiskajiem tiesību aktiem, padziļinot sadarbību ar Izraēlu un Palestīniešu pašpārvaldi.

Otrkārt, ES padziļinās nozaru sadarbību ar Turciju, vienlaikus cenšoties nostabilizēt Turcijas demokrātiju atbilstīgi tās iestāšanās kritērijiem, tostarp panākt attiecību normalizāciju ar Kipru. Tādēļ ES turpinās iestāšanās procesu – pieturoties pie stingriem un taisnīgiem iestāšanās nosacījumiem –, vienlaikus saskaņoti iesaistoties dialogā par terorisma apkarošanu, reģionālo drošību un bēgļiem. Mēs strādāsim arī pie modernizētas muitas savienības un vīzu režīma liberalizācijas un turpināsim sadarbību ar Turciju izglītības, enerģētikas un transporta jomā.

Treškārt, ES turpinās līdzsvarotu iesaisti Persijas līča reģionā. Tā turpinās sadarbību ar Persijas līča sadarbības padomi (*GCC*) un ar atsevišķām Persijas līča valstīm. Pamatojoties uz vienošanos par Irānas kodolprogrammu un uz tās īstenošanu, tā arī pakāpeniski iesaistīs Irānu tādās jomās kā tirdzniecība, pētniecība, vide, enerģētika, nelikumīgas tirdzniecības apkarošana, migrācija un sociālās apmaiņas. Tā padziļinās dialogu ar Irānu un *GCC* valstīm reģionālu konfliktu, cilvēktiesību un terorisma apkarošanas jomā, cenšoties nepieļaut esošo krīžu ietekmes paplašināšanos un cenšoties paplašināt telpu sadarbībai un diplomātijai.

Ceturtkārt, ņemot vērā pieaugošās saiknes starp Ziemeļāfriku un Subsahāras Āfriku, kā arī starp Āfrikas ragu un Tuvajiem Austrumiem, ES atbalstīs sadarbību šajos apakšreģionos. Tas ietver trīspusēju attiecību veicināšanu Sarkanās jūras reģionā starp Eiropas, Āfrikas raga un Persijas līča valstīm, kopīgi risinot drošības problēmas un izmantojot ekonomiskas izdevības. Tas nozīmē sistemātiski pievērsties pārrobežu dinamikai Ziemeļāfrikā un Rietumāfrikā, Sāhelā un Čadas ezera reģionos, īstenojot ciešākas saiknes ar Āfrikas Savienību, Rietumāfrikas valstu ekonomikas kopienu (*ECOWAS*) un G5 Sāhelas valstīm.

Visbeidzot, mēs veiksim ieguldījumus Āfrikas mieram un attīstībai, kas būs ieguldījums mūsu pašu drošībai un pārticībai. Mēs intensificēsim sadarbību ar Āfrikas Savienību, kā arī – citu starpā – ar *ECOWAS*, Starpvaldību attīstības iestādi attīstībai Austrumāfrikā un Austrumāfrikas valstu kopienu un sniegsim atbalstu tām. Mums ir jāstiprina centieni stimulēt izaugsmi un nodarbinātību Āfrikā. Ekonomisko partnerattiecību nolīgumi var veicināt Āfrikas integrāciju un mobilitāti un iedrošināt pilnīgu un taisnīgu Āfrikas līdzdalību globālajās vērtības ķēdēs. Krass Eiropas ieguldījuma palielinājums Āfrikā ir vajadzīgs arī tāpēc, lai atbalstītu ilgtspējīgu attīstību. Mēs veidosim stiprākas saiknes starp mūsu tirdzniecības, attīstības un drošības politiku Āfrikā un centienus attīstības jomā apvienosim ar darbu migrācijas, veselības, izglītības, enerģētikas un klimata, zinātnes un tehnoloģijas jomā, jo īpaši – lai uzlabotu pārtikas nodrošinājumu. Mēs turpināsim atbalstīt miera un drošības centienus Āfrikā un palīdzēsim Āfrikas organizācijām konfliktu novēršanas, terorisma un organizētās noziedzības apkarošanas, migrācijas un robežu pārvaldības darbā. Mēs darīsim to ar diplomātiskiem līdzekļiem, KDAP un attīstības pasākumiem, kā arī ar trasta fondiem, lai atbalstītu reģionālās stratēģijas.

Ciešākas transatlantiskās saites

ES turpinās ieguldīt stiprās transatlantiskās saitēs - gan ziemeļu, gan dienvidu virzienā. Stabilas transatlantiskās partnerattiecības ar NATO starpniecību un ar Amerikas Savienotajām Valstīm un Kanādu palīdz mums stiprināt izturētspēju, novērst konfliktus un veicināt efektīvu globālo pārvaldību. NATO dalībvalstīm NATO nu jau gandrīz 70 gadus ir bijis eiroatlantiskās drošības pamats. Tā joprojām ir visspēcīgākā un visefektīvākā militārā alianse pasaulē. ES padziļinās partnerattiecības ar NATO, īstenojot koordinētu aizsardzības spēju attīstību, paralēlas un sinhronizētas mācības un savstarpēji pastiprinošas darbības, lai palielinātu savu partneru spējas, lai pretotos hibrīddraudiem un kiberdraudiem un lai veicinātu jūras drošību.

Kopā ar ASV Eiropas Savienība centīsies īstenot transatlantisko tirdzniecības un ieguldījumu partnerību (TTIP). Līdzīgi kā visaptverošais ekonomikas un tirdzniecības nolīgums (*CETA*) ar Kanādu, arī TTIP apliecina transatlantisko apņēmību aizstāvēt kopīgas vērtības un parāda mūsu vēlmi īstenot vērienīgu uz noteikumiem balstītu tirdzniecības programmu. Attiecībā uz plašāku drošības programmu ASV arī turpmāk būs mūsu galvenais partneris. ES padziļinās sadarbību ar ASV un Kanādu krīžu pārvarēšanas, terorisma apkarošanas, kiberdrošības, migrācijas, enerģētikas un klimata darbību jomā.

Plašākā atlantiskajā telpā Savienība, balstoties uz kopīgām vērtībām un interesēm, paplašinās sadarbību un veidos stiprākas partnerattiecības ar Latīņameriku un Karību jūras reģiona valstīm. Tā attīstīs daudzpusējas saites ar Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu kopienu (*CELAC*) un ar dažādiem reģionāliem grupējumiem, ņemot vērā to konkurences priekšrocības. Mēs pastiprināsim politikas dialogu un sadarbību migrācijas, jūras drošības un okeāna dzīvības aizsardzības, klimata pārmaiņu un enerģētikas, atbruņošanās, ieroču neizplatīšanas un ieroču kontroles un organizētās noziedzības un terorisma apkarošanas jomā. Mēs centīsimies panākt brīvās tirdzniecības nolīgumu ar *Mercosur*, pilnveidot Politiskā dialoga un sadarbības nolīgumu ar Kubu un ieguldīsim dziļākās sociāli ekonomiskās saitēs ar Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstīm ar atvieglināta vīzu režīma, studentu apmaiņas, mērķsadarbības, pētniecības sadarbības un tehnisku projektu palīdzību. Mēs arī aktīvi atbalstīsim sarunas par miera nolīgumiem reģionā un atbalstīsim to īstenošanu – kā mēs to darām Kolumbijā.

Savienota Āzija

Pastāv tieša saistība starp Eiropas labklājību un Āzijas drošību. Ņemot vērā Āzijas ekonomisko nozīmi Eiropas Savienībai – un otrādi –, miers un stabilitāte Āzijā ir mūsu labklājības priekšnoteikums. Mēs padziļināsim ekonomikas diplomātiju un palielināsim savu lomu Āzijas drošībā.

ES sadarbosies ar Ķīnu, pamatojoties uz tiesiskuma ievērošanu, gan iekšzemē, gan starptautiskajās attiecībās. Mēs īstenosim saskaņotu pieeju attiecībā uz Ķīnas savienojumu virzību uz rietumiem, maksimāli palielinot ES un Ķīnas Savienojamības platformas un ES un *ASEAN* attiecību potenciālu. ES arī padziļinās tirdzniecību un ieguldījumus Ķīnā, tiecoties panākt vienlīdzīgus apstākļus, piemērotu intelektuālo īpašumtiesību aizsardzību, lielāku sadarbību progresīvo tehnoloģiju jomā un dialogu par darbībām ekonomikas reformu, cilvēktiesību un klimata jomā. Līdztekus ES padziļinās ekonomikas diplomātiju reģionā, cenšoties panākt vērienīgus brīvās tirdzniecības nolīgumus ar stratēģiskajiem partneriem, piemēram, ar Japānu un Indiju, kā arī ar *ASEAN* dalībvalstīm ar tālāku mērķi – ES un *ASEAN* nolīgumu.

Mēs arī izstrādāsim politiski vispusīgāku pieeju Āzijai, cenšoties sniegt lielāku praktisko ieguldījumu Āzijas drošībā. Mēs paplašināsim savas partnerības, tostarp drošības jomā, ar Japānu, Korejas Republiku, Indonēziju un citām valstīm. Mēs – kopā ar mūsu reģionālajiem un starptautiskajiem partneriem – turpināsim atbalstīt valsts veidošanas un samierināšanas procesus Afganistānā. Mēs veicināsim ieroču neizplatīšanu Korejas pussalā. Austrumāzijā un Dienvidaustrumāzijā mēs atbalstīsim kuģošanas brīvību, stingri iestāsimies par starptautisko tiesību, tostarp par jūras tiesību un tās arbitrāžas procedūru, ievērošanu un mudināsim miermīlīgi izšķirt jūrlietu strīdus. Mēs palīdzēsim veidot jūrniecības spējas un atbalstīsim *ASEAN* vadīto reģiona drošības sistēmas izveidi. Vidusāzijā un Dienvidāzijā mēs padziļināsim sadarbību terorisma apkarošanas, cilvēku tirdzniecības apkarošanas un migrācijas jomā, kā arī sekmēsim transporta, tirdzniecības un enerģētisko savienojamību. Indijas-Klusā okeāna un Austrumāzijas reģionos ES veicinās cilvēktiesību ievērošanu un atbalstīs tādas pārejas uz demokrātiju kā, piemēram, Mjanmā/Birmā.

Sadarbīgā Arktika

Tā kā trīs dalībvalstis un divas Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis ir Arktikas valstis, ES ir stratēģiski ieinteresēta, lai Arktika joprojām būtu zema saspīlējuma teritorija, kur turpinās Arktikas padomes nodrošinātā sadarbība, kur ir labi funkcionējošs tiesiskais regulējums un cieša sadarbība politikas un drošības jomā. ES virzīsies uz šo mērķi, uzlabojot darbu tādās jomās kā klimata pasākumi un vides pētniecība, ilgtspējīga attīstība, telesakari, meklēšana un glābšana, kā arī konkrēto sadarbību ar Arktikas valstīm, iestādēm, pirmiedzīvotājiem un vietējām kopienām.

3.5 Globālā pārvaldība 21. gadsimtam

Bez globāliem standartiem un līdzekļiem to īstenošanai miers un drošība, labklājība un demokrātija – mūsu vitālās intereses – ir apdraudētas. Vadoties pēc savām izveides vērtībām, ES ir apņēmusies uzturēt globālu kārtību, kas balstās uz starptautiskajām tiesībām, tostarp ANO Statūtu principiem, kuri nodrošina mieru, cilvēktiesību ievērošanu, ilgtspējīgu attīstību un ilgstošu piekļuvi globālajiem kopresursiem. Šī apņēmība izpaužas kā centieni pārveidot un nevis vienkārši saglabāt esošo sistēmu. ES cīnīsies par spēcīgu ANO – kā stūrakmeni uz daudzpusējiem noteikumiem balstītai kārtībai – un kopā ar starptautiskām un reģionālām organizācijām, valstīm un nevalstiskiem dalībniekiem izstrādās globāli koordinētus risinājumus.

Reformēšana: Apņēmībai īstenot globālo pārvaldību ir jāpārtop apņēmībā reformēt ANO, tostarp Drošības Padomi, un starptautiskās finanšu iestādes. Pretošanās pārmaiņām draud izraisīt šādu iestāžu darbības vājināšanos un alternatīvu grupējumu parādīšanos, tādējādi kaitējot visām ES dalībvalstīm. ES iestāsies par pārskatatbildības, pārstāvības, atbildības, efektivitātes un pārredzamības principiem. Šādu principu praktiskā nozīme tiks izvērtēta katrā gadījumā atsevišķi. Mēs turpināsim aicināt ANO Drošības padomes locekļus nebalsot pret pamatotu rezolūciju projektiem par savlaicīgu un izlēmīgu rīcību, ar kuru var novērst vai izbeigt masveida zvērības. Daudzpusējos forumos – un jo īpaši ANO, starptautiskajās finanšu iestādēs un starptautiskās justīcijas organizācijās, – ES stiprinās savu lomu un nodrošinās lielāku atpazīstamību un saskaņotību. Mēs strādāsim pie tā, lai virzītos uz arvien vienotāku eurozonas pārstāvību Starptautiskajā Valūtas fondā.

Ieguldīšana: Ticēt ANO nozīmē ieguldīt tajā, jo īpaši miera uzturēšanas, starpniecības, miera veidošanas un humānās palīdzības sniegšanas funkcijās. ES un tās dalībvalstis – jau kā pirmais ieguldītājs ANO humānās palīdzības aģentūrās – sniegs pat vēl lielāku ieguldījumu to darbā. KDAP varētu arī turpmāk sniegt palīdzību un papildināt ANO miera uzturēšanu ar pārejas laika, stabilizācijas vai citām operācijām. ES arī veicinās sinerģiju ar ANO miera veidošanas centieniem, uzlabojot koordināciju KDAP spēju veidošanas misiju plānošanā, attīstībā un atsaukšanā nestabilās situācijās.

Īstenošana: ES rādīs piemēru, īstenojot savas saistības ilgtspējīgas attīstības un klimata pārmaiņu jomā. Tā palielinās finansējumu klimata pārmaiņu jomā, virzīs klimata pasākumu integrēšanu daudzpusējos forumos, rīkosies vērienīgāk attiecībā uz Parīzes nolīgumā paredzēto pārskatīšanu un strādās pie nepiesārņojošas enerģijas izmaksu samazināšanas. Ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM) sniegs informāciju partnerībai pēc Kotonū nolīguma darbības beigām un stimulēs attīstības politikas reformu, tostarp ES konsensu attīstības jomā. Turklāt, lai īstenotu IAM, būs vajadzīgas pārmaiņas visās iekšējās un ārējās rīcībpolitikās, kā arī publiskā un privātā sektora partnerību stimulēšana un Eiropas Investīciju bankas (EIB) pieredzes izmantošana tehniskās palīdzības sniegšanā un spēju veidošanā jaunattīstības valstīs un valstīs ar vidējiem ienākumiem.

Padziļināšana: ES kā pasaules lielākā ekonomika ir galvenais virzītājspēks pasaules tirdzniecībā un ieguldījumos – jomās, kurās noteikumus var pastiprināt vēl vairāk. Mūsu labklājība ir atkarīga no atvērtas ekonomikas sistēmas, kas balstīta uz noteikumiem, ar patiesi vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem, ko mūsu ekonomiskā diplomātija veicinās vēl vairāk. Mēs turpināsim visaptverošus brīvās tirdzniecības nolīgumus, kas ir pasaules brīvās tirdzniecības pamatelementi, ar ASV, Japānu, Dienvidu konusa kopējo tirgu (*Mercosur*), Indiju, *ASEAN* un citiem. Vērienīgi nolīgumi, kuru pamatā ir savstarpēji ieguvumi, tādi kā transatlantiskā tirdzniecības un ieguldījumu partnerība (TTIP) un visaptverošs ekonomikas un tirdzniecības nolīgums (*CETA*), var veicināt starptautiskus regulatīvos standartus, patērētāju aizsardzību, kā arī darba, vides, veselības un drošības normas. Jaunās paaudzes tirdzniecības nolīgumi, kas ietver pakalpojumus, digitālo ekonomiku, enerģētiku un izejvielas, var mazināt juridisko sadrumstalotību un šķēršļus un regulēt piekļuvi dabas resursiem. ES nodrošinās, lai tās visi tirdzniecības nolīgumi tiktu īstenoti veidā, kas atbalsta Pasaules tirdzniecības organizācijas (PTO) atgriešanos globālo sarunu centrā. Ar ES ieinteresētību atvērtā un taisnīgā ekonomikas sistēmā ir saistīta nepieciešamība pēc globālās jūrlietu izaugsmes un jūras drošības, nodrošinot atvērtus un aizsargātus okeāna un jūras ceļus, kas ir izšķiroši svarīgi tirdzniecībai un piekļuvei dabas resursiem. ES sniegs ieguldījumu globālajā jūras drošībā, balstoties uz savu pieredzi Indijas okeānā un Vidusjūrā un izpētot iespējas Gvinejas līcī, Dienvidķīnas jūrā un Malakas šaurumā. ES – kā globālās jūras drošības garants – centīsies vēl vairāk universalizēt un īstenot ANO Jūras tiesību konvenciju, tostarp tās strīdu izšķiršanas mehānismus. Mēs arī veicināsim jūras resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu un bioloģisko daudzveidību, kā arī jūras nozaru ekonomikas izaugsmi, strādājot pie tā, lai novērstu juridiskās nepilnības un uzlabotu zināšanas par okeāniem un izpratni par šiem jautājumiem.

Paplašināšana: Mēs meklēsim iespējas paplašināt starptautisko normu, režīmu un iestāžu tvērumu. Masu iznīcināšanas ieroču izplatīšana un to piegādes sistēmas joprojām ir aizvien pieaugošs drauds Eiropai un pārējai pasaulei. ES stingri atbalstīs daudzpusējas atbruņošanās dalības paplašināšanos, universalizāciju, pilnīgu īstenošanu un izpildi, kā arī ieroču neizplatīšanas un ieroču kontroles līgumus un režīmus. Mēs izmantosim visus mūsu rīcībā esošos līdzekļus, lai palīdzētu risināt ieroču izplatīšanas novēršanas krīzes, kā mēs to sekmīgi darījām jau saistībā ar Irānas kodolprogrammu. ES aktīvi piedalīsies eksporta kontroles režīmos, stiprinās kopīgos noteikumus, kas reglamentē dalībvalstu militārā – tostarp divējāda lietojuma preču – ekipējuma un tehnoloģiju eksporta politiku, un atbalstīs eksporta kontroles iestādes trešās valstīs un tehniskās struktūras, kas atbalsta ieroču kontroles režīmus. ES turpinās arī veicināt pienākumu aizsargāt starptautiskās humanitārās tiesības, starptautiskās cilvēktiesības un starptautiskās krimināltiesības. Mēs atbalstīsim ANO Cilvēktiesību padomi un sekmēsim Starptautiskās Krimināltiesas un Starptautiskās Tiesas jurisdikcijas visplašāko atzīšanu.

Pilnveide: Pie globālo attiecību tālākajām robežām noteikumi ir jāpilnveido vēl vairāk, lai garantētu drošību un ilgtspējīgu piekļuvi globālajiem kopresursiem. ES būs kiberjomas rīcībspēks ar nākotnē vērstu skatienu, kurš aizsargās mūsu kritiskos aktīvus un vērtības digitālajā pasaulē, jo īpaši – sekmējot brīvu un drošu globālo internetu. Mēs iesaistīsimies kiberdiplomātijā un spēju veidošanā kopā ar mūsu partneriem un centīsimies attiecībā uz valstu atbildīgu uzvedību kibertelpā panākt vienošanos, pamatojoties uz esošajām starptautiskajām tiesībām. Mēs atbalstīsim daudzpusēju digitālo pārvaldību un globālu sadarbības tīklu kiberdrošības jautājumos, respektējot informācijas brīvu plūsmu. Kas attiecas uz kosmosu, mēs sekmēsim mūsu kosmosā balstīto pakalpojumu autonomiju un drošību un strādāsim pie atbildīgas uzvedības kosmosā principiem, pēc kā vadoties varētu pieņemt starptautisku brīvprātīgu rīcības kodeksu. Enerģētikas jomā mēs sekmēsim daudzpusējus mehānismus, kuru nolūks ir nodrošināt ilgtspējīgus enerģijas modeļus, gan izstrādājot mūsu pašu ilgtspējīgas politikas, gan arī padziļinot dialogu ar lielākajiem enerģijas patērētājiem un ražotājiem. Veselības jautājumos mēs strādāsim pie tā, lai tiktu nodrošināta efektīvāka profilakse, atklāšana un reaģēšana uz globālām pandēmijām. Vispasaules mēroga noteikumi ir vajadzīgi arī tādās jomās kā biotehnoloģija, mākslīgais intelekts, robotika un tālvadības pilotēšanas sistēmas, lai izvairītos no riskiem drošībai, kuri ar tām saistās, un gūtu no tām ekonomisku labumu. Visos šajos jautājumos ES sekmēs apmaiņas ar attiecīgajām daudzpusējām aprindām, lai palīdzētu vadīt noteikumu izstrādi un veidot partnerības pie globālo attiecību tālākajām robežām.

Partnerattiecības: Globālās pārvaldības jomā ES rādīs piemēru. Tomēr rezultātus tā nevar panākt viena pati. Tā darbosies kā programmu izstrādātāja, savienotāja, koordinatore un mediatore savstarpēji saistītā rīcībspēku tīklā. Tā līdzdarbosies ar valstīm un organizācijām, bet arī ar privāto sektoru un pilsonisko sabiedrību. Lielākajā vairumā globālās pārvaldības jautājumu mēs sadarbosimies ar ANO kā daudzpusējās sistēmas satvaru un vienu no Savienības galvenajiem partneriem, ar citiem galvenajiem partneriem, piemēram, ASV, ar reģionālajam organizācijām un ar līdzīgi domājošiem un stratēģiskiem partneriem Āzijā, Āfrikā, Ziemeļamerikā un Dienvidamerikā. ES ieguldīs arī fundamentālos nevalstiskos rīcībspēkos, jo īpaši tajos, kas ir pilsoniskajā sabiedrībā. Neraugoties uz arvien pieaugošajiem apspiešanas centieniem, pasaules pilsoniskā sabiedrība aug un izkopj jaunus aktīvisma veidus. ES pilnveidos līdzekļus, ar kuriem aizsargāt un padarīt spēcīgākus pilsoniskos rīcībspēkus, jo īpaši cilvēktiesību aizstāvjus, kas uztur dinamiku pilsoniskajā sabiedrībā visā pasaulē.

Formāts, kādā veidā sasniegt efektīvu globālu pārvaldību, katrā konkrētā gadījumā var atšķirties. Kiberjautājumos globālā pārvaldība ir atkarīga no progresīvas alianses starp valstīm, starptautiskām organizācijām, nozari, pilsonisko sabiedrību un tehniskajiem ekspertiem. Jūrniecības jomas daudzpusīguma aspektā ES darbosies kopā ar ANO un tās specializētajām aģentūrām, NATO, mūsu stratēģiskajiem partneriem un *ASEAN*. Humanitārās darbības, ilgtspējīgas attīstības un klimata pārmaiņu jautājumos ES līdzdarbosies ar ANO un G20, kā arī ar jauniem donoriem, pilsonisko sabiedrību un privāto sektoru. Cīņā pret terorismu mēs padziļināsim dialogu ar ANO, vienlaikus veidojot plašas partnerības ar valstīm, reģionālām organizācijām, pilsonisko sabiedrību un privāto sektoru par tādiem jautājumiem kā vardarbīga ekstrēmisma un teroristu finansēšanas apkarošana.

4. NO REDZĒJUMA UZ RĪCĪBU

Mēs turpināsim virzīt savas prioritātes, konsekventā un koordinētā veidā mobilizējot mūsu īpašos tīklus, mūsu ekonomikas svaru un visus līdzekļus, kas ir mūsu rīcībā. Tomēr mūsu mērķu sasniegšanai mums ir kopīgi jāiegulda uzticamā, atsaucīgā un saliedētā Savienībā.

Uzticama Savienība

Lai atbildīgi piedalītos pasaulē, uzticamība ir izšķiroši svarīga. ES uzticamība ir atkarīga no mūsu vienotības, no mūsu daudzajiem sasniegumiem, mūsu nezūdošā pievilkšanas spēka, mūsu politikas efektivitātes un konsekvences, kā arī pieturēšanās pie mūsu vērtībām. Lai Savienība būtu stiprāka, ir jāiegulda visās ārpolitikas dimensijās, sākot no pētniecības un klimata līdz infrastruktūrai un mobilitātei, no tirdzniecības un sankcijām līdz diplomātijai un attīstībai.

Šajā trauslajā pasaulē nepietiek ar t. s. maigo varu: mums ir jāpastiprina sava uzticamība drošības un aizsardzības ziņā. Lai atbildētu uz ārējām krīzēm, stiprinātu mūsu partneru spējas un aizsargātu Eiropu, dalībvalstīm ir jāatvēl pietiekami daudz izdevumu aizsardzībai, maksimāli efektīvi jāizmanto resursi un jāsasniedz kopīgā apņemšanās – lai 20 % aizsardzības budžeta izdevumu būtu veltīti aprīkojuma iepirkumam un pētniecībai un tehnoloģijām. Spējas būtu jāattīsta ar maksimālu sadarbspēju un kopīgumu, un tām, ja iespējams, ir jābūt pieejamām ES, NATO un ANO un citu daudznacionālu centienu atbalstam. Lai gan sektorālā stratēģijā, par kuru Padomei ir jāvienojas, būtu sīkāk jāprecizē no šīs stratēģijas izrietošo mērķu, uzdevumu, prasību un spēju prioritāšu civilmilitārais līmenis, dažas no šīm jomām jau tagad var izcelt atbilstoši Eiropadomes uzņemtajām saistībām.

Pirmkārt, Eiropas drošība ir atkarīga no sekmīgāka un kopīga iekšējo un ārējo apdraudējumu un problēmu izvērtējuma. Eiropiešiem ir jāuzlabo to plūsmu uzraudzība un kontrole, kurām ir ietekme uz drošību. Tālab ir vajadzīgi ieguldījumi izlūkošanā, novērošanā un rekognoscēšanā, tostarp tālvadības gaisa kuģa sistēmās, satelītsakaros un autonomā piekļuvē kosmosam un pastāvīgā Zemes novērošanā. Attiecībā uz terorisma apkarošanu dalībvalstīm ir jāpiemēro tiesību akti attiecībā uz sprāgstvielām, šaujamieročiem un pasažieru datu reģistriem (PDR), kā arī jāiegulda atklāšanas spējās un ieroču pārrobežu izsekošanā. Otrkārt, eiropiešiem ir jāiegulda digitālajās spējās, lai garantētu datu, tīklu un kritiskās infrastruktūras drošību Eiropas digitālajā telpā. Mums ir jāpilnveido spējas uzticamos digitālajos pakalpojumos un produktos un kibertehnoloģijās, lai pastiprinātu mūsu noturību. Mēs mudināsim uz lielākiem ieguldījumiem un prasmju pilnveidošanu visās dalībvalstīs, izmantojot kooperatīvu pētniecību un izstrādi, sagatavošanu, mācības un iepirkumu programmas. Treškārt, attiecībā uz progresīvām militārajām spējām dalībvalstīm ir vajadzīgs viss galvenais aprīkojums, lai atbildētu uz ārējām krīzēm un garantētu Eiropas drošību. Tas nozīmē, ka ir vajadzīgs zemes, gaisa, kosmosa un jūras spēju pilns spektrs, tostarp stratēģiskie instrumenti.

Lai iegūtu un uzturētu daudzas no šīm spējām, dalībvalstīm būs jāvirzās uz to, ka sadarbība aizsardzības jomā ir norma. Dalībvalstis saglabā suverenitāti savos aizsardzības lēmumos: tomēr ar nacionāli orientētām aizsardzības programmām nepietiek, lai novērstu spēju nepietiekamību. Mēs joprojām esam tālu no kolektīvo rādītāju sasniegšanas, arī no tā, ka 35 % no kopējiem tēriņiem aprīkojuma iegādei tiktu atvēlēti uz sadarbību balstītām iepirkuma procedūrām. Brīvprātīgajai pieejai sadarbībai aizsardzības jomā ir jāpārtop reālās saistībās. Ikgadējs koordinēts pārskatīšanas process ES līmenī, kurā tiktu apspriesti dalībvalstu militāro izdevumu plāni, varētu panākt lielāku konsekvenci aizsardzības plānošanā un spēju attīstībā. Tam būtu jānotiek pilnīgā saskaņotībā ar NATO aizsardzības plānošanas procesu. Eiropas Aizsardzības aģentūrai (EAA) ar Spēju attīstības plāna pastiprināšanu ir jāuzņemas svarīga loma, darbojoties kā saskarnei starp dalībvalstīm un Komisiju un palīdzot dalībvalstīm izstrādāt spējas, kuras izriet no šajā stratēģijā izklāstītajiem politiskajiem mērķiem.

Sistemātiski mudinās uz sadarbību starp dalībvalstīm aizsardzības jomā. EAA rādītāju regulāri izvērtējumi var radīt pozitīvu savstarpēju spiedienu starp dalībvalstīm. Ir izšķiroši svarīgi, ka ES finansējums aizsardzības pētniecības un tehnoloģijām, kas pirmo reizi parādās daudzgadu finanšu shēmas starpposma novērtējumā un pēc tam – pārveidots reālā programmā – nākamajā budžeta ciklā, pierādīs sevi kā svarīgs instruments to aizsardzības spēju veidošanā, kas Eiropai ir vajadzīgas.

Ilgtspējīga, inovatīva un konkurētspējīga Eiropas aizsardzības nozare ir būtiska Eiropas stratēģiskajai autonomijai un uzticamai KDAP. Tā var arī stimulēt izaugsmi un nodarbinātību. Stabilam Eiropas aizsardzības tehnoloģiskajam un rūpnieciskajam pamatam ir vajadzīgs taisnīgs, darboties spējīgs un pārredzams iekšējais tirgus, piegādes drošība un strukturēts dialogs ar aizsardzībai relevantām nozarēm. Turklāt, nodrošinot mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) dalību aizsardzības nozarē, var uzlabot inovāciju un investīcijas nākotnes militārajās tehnoloģijās.

Reaģējoša Savienība

Mēs dzīvojam pasaulē, kurā valda prognozējama neprognozējamība. Tāpēc mēs sagatavosimies, lai ātrāk un elastīgāk reaģētu uz nezināmo, kas stāv mums priekšā. Reaģētspējīgāka Savienība prasa pārmaiņas. Mums to vajag diplomātijā, KDAP un attīstībā, kā arī investīcijās ārējās darbības pamatā esošajā zināšanu bāzē.

Pirmkārt, mūsu diplomātiskajai rīcībai ir pilnībā jābalstās uz Lisabonas līgumu. ES ārpolitika nav solo uzstāšanās – tas ir orķestris, kas spēlē no vienas un tās pašas partitūras. Mūsu dažādība ir milzīga vērtība – ar noteikumu, ka mēs esam vienoti un strādājam koordinēti. Sadarbība starp dalībvalstīm var stiprināt mūsu iesaisti pasaules norisēs. Augstais pārstāvis (AP) Padomes vadībā var aicināt dalībvalsti vai dalībvalstu grupu, kas vēlas un ir spējīga sniegt ieguldījumu, īstenot Padomes saskaņotās nostājas. AP pilnībā informē Padomi un nodrošina atbilstību saskaņotajai ES politikai.

Otrkārt, KDAP ir jākļūst ātrākai un efektīvākai. Eiropiešiem ir jābūt gataviem ātri reaģēt uz krīzēm, pilnībā ievērojot ANO Statūtus. Lai to nodrošinātu, dalībvalstīm ar apmācību un praktisko nodarbību palīdzību ir jāuzlabo savu spēku izvietošanas spējas un sadarbspēja. Mums ir jāattīsta ātrās reaģēšanas spējas, arī novēršot procedurālos, finansiālos un politiskos šķēršļus, kas kavē ES kaujas vienību izvēršanu, traucē spēku formēšanu un mazina KDAP militāro operāciju efektivitāti. Vienlaikus mums ir jāturpina attīstīt mūsu civilās misijas, kas ir KDAP specialitāte, sekmējot spēku formēšanu, paātrinot izvietošanu un nodrošinot piemērotas apmācības, pamatojoties uz ES mēroga mācību programmām. Lai nodrošinātu reaģējošu KDAP, ir arī jāracionalizē mūsu institucionālā struktūra. Mums ir jāstiprina operatīvā plānošana un vadības struktūras un jāveido ciešākas saiknes starp civilām un militārām struktūrām un misijām, paturot prātā, ka tās var izvietot vienā un tajā pašā darbības vietā. Šajā jomā būtu jāizpēta ciešākas sadarbības iespējas starp dalībvalstīm. Ja sadarbība būtu sekmīga un tiktu atkārtota laika gaitā, varētu veidot strukturētāku sadarbību, pilnībā izmantojot Lisabonas līguma sniegtās iespējas.

Treškārt, attīstības politika kļūs elastīgāka, un to saskaņos ar mūsu stratēģiskajām prioritātēm. Mēs atkārtoti paužam mūsu kopīgo apņemšanos panākt 0,7 % OAP/NKI mērķi saskaņā ar *DAC* principiem. Attīstības fondiem ir jābūt stabiliem, taču garie plānošanas cikli ierobežo ES atbalsta savlaicīgu izmantošanu un var samazināt mūsu redzamību un ietekmi. Ierobežota apmēra summu pieejamībai darbībām uz vietas, jo īpaši konfliktu novēršanai un pilsoniskās sabiedrības atbalstam, vajadzētu būt elastīgākai. Visā Komisijā elastīgumu iestrādās mūsu finanšu instrumentos, paredzot, ka jebkurā gadā neizmantotos līdzekļus var pārnest uz nākamajiem gadiem, lai reaģētu krīzes situācijās. Tas arī palīdzēs novērst plaisu starp finanšu instrumentiem un budžeta kategorijām. Turklāt ir pienācis laiks apsvērt iespēju samazināt instrumentu skaitu, lai sekmētu mūsu konsekvenci un elastīgumu, vienlaikus palielinot kopējo attīstībai veltīto apjomu.

Reaģējošas ārējās darbības pamatā ir jābūt stingrai zināšanu bāzei. Mērķtiecīgas pieejas attiecībā uz noturību, konfliktu novēršanu un risināšanu prasa dziļāku situācijas apzināšanos. ES sniegs ieguldījumu Eiropas Ārējās darbības dienestā un nodrošinās labāku koordināciju starp iestādēm un dalībvalstīm. Mūsu dažādo nacionālo kultūru izmantošana mūsu kopīgajām interesēm nav vienkārša, taču pieejamo talantu kopums ir nepārspēts. Lai to pilnībā izmantotu, mēs ieguldīsim cilvēkos, jo īpaši tajos, kas ir uz vietas. Tas nozīmē nodrošināt mūsu delegācijas ar vajadzīgajām zināšanām un prasmēm, tostarp par nozaru jautājumiem un vietējās valodās, novērtējot reģionā gūto pieredzi un paša reģiona pieredzi, stiprinot delegāciju politiskās nodaļas un mudinot operatīvos darbiniekus izmantot savas prasmes politiskāk. Tas nozīmē pastiprināt sieviešu dalību ārpolitikas veidošanā. Tas nozīmē investēt ES konfliktu agrīnās brīdināšanas sistēmā un visā mūsu ārējās darbības iesaistē ņemt vērā konfliktu un tiesību aspektu. Mēs arī īstenosim labāku informācijas apmaiņu un kopīgu ziņošanu, analīzi un atbildes rīcības plānošanu starp dalībvalstu vēstniecībām, ES delegācijām, Komisijas dienestiem, ES īpašajiem pārstāvjiem un KDAP misijām. Mēs veicināsim savstarpēji bagātinošu sadarbību starp mums un reģionālām un starptautiskām organizācijām, pilsonisko sabiedrību, akadēmiskajām aprindām, ideju laboratorijām un privāto sektoru. Mēs to īstenosim gan tradicionālā veidā, proti, ar dialoga, sadarbības un atbalsta starpniecību, gan arī izmantojot tādus inovatīvus formātus kā apmaiņas, piesaistītus darbiniekus un kopīgas iekārtas, izmantojot zināšanas un radošumu mūsu sistēmā.

Vienotāka Savienība

Visbeidzot – mūsu ārējā darbība kļūs vienotāka. Gadu gaitā šajā nolūkā ir sperti būtiski soļi, tostarp institucionāli jauninājumi, proti ar Lisabonas līgumu izveidotais divējādu pilnvaru amats Augstais pārstāvis un Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietnieks (AP/PV) un Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD). Stabils EĀDD, kas strādā kopā ar citām ES iestādēm, ir pamatā konsekventai ES lomai pasaulē. Centieni panākt konsekvenci arī ietver tādus politikas jauninājumus kā "visaptverošu pieeju konfliktiem un krīzēm" un kopīgo plānošanu attīstības sadarbības jomā, un tie ir vēl vairāk jāuzlabo. Mūsu vienotākās ārējās darbības jaunās jomas ietver enerģētikas diplomātiju, kultūras diplomātiju un ekonomikas diplomātiju.

Lai Savienībā panāktu lielāku labklājību, ekonomikas prioritātes ir jānosaka attiecībās ar visām valstīm un reģioniem un tās ir jāintegrē visu mūsu iekšējo politikas virzienu ārējos aspektos. Plaukstošākai Savienībai ir vajadzīga labāka koordinācija starp ES un dalībvalstīm, EIB un privāto sektoru. Ilgtspējīgas attīstības mērķi arī ir iespēja stimulēt šādu saskaņotību. To īstenošana radīs saskaņotību starp mūsu politikas iekšējiem un ārējiem aspektiem un finanšu instrumentiem. Tas mums ļauj rast jaunus veidus, kā apvienot dotācijas, aizdevumus un publiskās un privātās partnerības. Ilgtspējīgas attīstības mērķi mūs turklāt mudina principu "politikas saskaņotība attīstībai" paplašināt un piemērot citās politikas jomās, un veicina Komisijas dienestu, iestāžu un dalībvalstu kopīgu analīzi un iesaisti.

Mūsu politikai iekšējās politikas un ārpolitikas jomā ir jākļūst vienotākai. Piemēram, saistībā ar migrācijas jautājumu ir vajadzīga tāda līdzsvarota politikas kombinācija, kurā būtu ievērotas cilvēktiesības un kas pievērstos plūsmu pārvaldībai un strukturālajiem iemesliem. Tas nozīmē, ka ir jāpārvar migrācijai relevantās ārpolitikas sadrumstalotība. Konkrēti – mēs izstrādāsim stingrāku saikni starp humānās palīdzības un attīstības centieniem, izmantojot kopīgu riska analīzi, un daudzgadu plānošanu un finansēšanu. Turklāt migrācijas jautājumu mēs ņemsim vērā dažādajās ārpolitikas jomās un instrumentos – sākot no diplomātijas un KDAP līdz attīstības un klimata aspektiem – un nodrošināsim to saskaņotību ar iekšpolitikas jomām un instrumentiem attiecībā uz robežu pārvaldību, iekšzemes drošību, patvērumu, nodarbinātību, kultūru un izglītību.

Raugoties no drošības viedokļa, terorisms, hibrīddraudi un organizētā noziedzība nepazīst robežas. Tāpēc ir vajadzīgas ciešākas institucionālās saites starp mūsu ārējo darbību un iekšējo brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Ciešākas saites tiks veicinātas, rīkojot kopīgas Padomes sanāksmes un kopīgas darba grupas starp EĀDD un Komisiju. Aizsardzības politika ir arī ciešāk jāsaista ar tām politikām, kas attiecas uz iekšējo tirgu, rūpniecību un kosmosu. Turklāt dalībvalstu centieniem ir jābūt vienotākiem – ir jāstiprina sadarbība starp mūsu tiesībaizsardzības, tiesu un izlūkošanas dienestiem. Mums ir pilnībā jāizmanto viss Eiropola un *Eurojust* potenciāls un jānodrošina lielāks atbalsts ES Izlūkdatu analīzes centram. Mums ir jāizmanto no Eiropas datubāzēm iegūtie izlūkdati un jākoordinē darbs ar tiem, un IKT – tostarp lielo datu analīze – jāizmanto, lai dziļāk apzinātu situāciju. Mūsu pilsoņiem ir vajadzīga labāka aizsardzība arī trešās valstīs, ko var panākt ar kopīgiem situatīvajiem plāniem un krīzes reakcijas mācībām starp dalībvalstīm.

Mums ir jākļūst vienotākiem savā drošības un attīstības politikā. KDAP spēju veidošanas misijas ir jākoordinē ar drošības sektoru un darbu, ko Komisija veic tiesiskuma jomā. Spēju veidošanai drošībai un attīstībai var būt liela nozīme, lai nodrošinātu mūsu partneru spējas un sniegtu viņiem palīdzību krīžu novēršanā un reaģēšanā uz tām, un tai būs vajadzīgs ES finansiālais atbalsts. Ar mūsu miera veicināšanas politiku ir arī jānodrošina raitāka pāreja no krīžu īstermiņa pārvarēšanas uz ilgtermiņa miera veidošanu, lai nepieļautu pārrāvumus konflikta ciklā. Ilgtermiņa darbam miera preventīvas nodrošināšanas, izturētspējas un cilvēktiesību jomā jāiet roku rokā ar reakciju uz krīzēm, izmantojot humāno palīdzību, KDAP, sankcijas un diplomātiju.

Visbeidzot, mēs sistemātiski integrēsim cilvēktiesību un dzimumu jautājumus visās politikas nozarēs un iestāžu darbā, kā arī sekmēsim ciešāku koordināciju attiecībā uz digitālajiem jautājumiem. EĀDD un Komisijā ir jābūt plašākai izpratnei un zināšanām par šādiem jautājumiem. Labāka koordinācija starp iestādēm arī uzlabotu saskaņotību un veicinātu paraugprakses izplatību, un līdz ar to palīdzētu veidot spēcīgāku Savienību un izturētspējīgāku un ilgtspējīgāku pasauli, kurā valda miers.

Turpmākā virzība

Šīs stratēģijas pamatā ir redzējums par spēcīgāku Eiropu un mērķis veidot tādu Eiropu, kas vēlētos un spētu nest pozitīvas pārmaiņas saviem pilsoņiem un pasaulei. Tagad no ieceres mums strauji jāpāriet uz rīcību. Pirmkārt, mēs pārskatīsim esošās nozaru stratēģijas, kā arī izstrādāsim un īstenosim jaunas tematiskas vai ģeogrāfiskas stratēģijas saskaņā ar šīs stratēģijas politiskajām prioritātēm. Šāda darba uzsākšanai ir vajadzīgas skaidras procedūras un termiņi, par ko nekavējoties jāvienojas visiem attiecīgajiem rīcībspēkiem. Otrkārt, pati ES globālā stratēģija būs periodiski jāpārskata, apspriežoties ar Padomi, Komisiju un Eiropas Parlamentu. Katru gadu mēs izskatīsim situāciju attiecībā uz stratēģiju, norādot, kādās jomās ir vajadzīgi turpmāki īstenošanas pasākumi. Visbeidzot, jauns stratēģiskas apsvēršanas process tiks uzsākts, kad vien ES un tās dalībvalstis to uzskatīs par vajadzīgu, lai nodrošinātu Savienības spēju mūsdienās darboties efektīvi. Mūsu pilsoņi ir pelnījuši patiesu Savienību – tādu, kura veicina mūsu kopīgo interešu aizstāvību, uzņemoties atbildību un strādājot partnerībā ar citiem.